

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Гаряча точка

► СТОР. 6

Чому бойовики обстрілюють
пішохідний перехід
у Станиці Луганській...

Репортаж

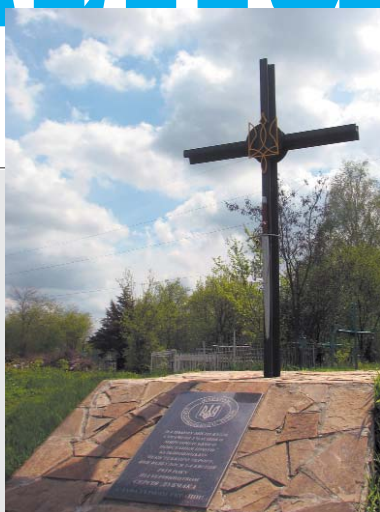
► СТОР. 7

Об'єднані бідою

Історія

З братами
не воюють...

► СТОР. 14

№ 140 (6394)

СЕРЕДА, 27 ЛИПНЯ 2016 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Окупація. «Ввічливі люди» відкривають забрало

Проблеми
державного будівництва
і самоврядування
обговорюються прозоро

Діяльність Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування була спрямована на підготовку до розгляду парламентом проектів законів з питань державної служби, реформування системи місцевого самоврядування та виконавчої влади, надання адміністративних послуг, нагородної справи, адміністративно-територіального устрою, державної символіки, статусу депутатів місцевих рад, спеціального статусу Києва тощо.

► СТОР. 2

МЗС закликає
посилити тиск
на Кремль

МЗС України глибоко занепокоєне різким загостренням безпекової ситуації в зоні проведення АТО і обурене демонстративним та зухвалим використанням бойовиками озброєння, яке давно мало бути відведене від лінії розмежування згідно з Мінськими домовленостями. Про це йдеться в заяві, розміщеній на сайті міністерства. «Цілеспрямована ескаляція безпекової ситуації відбувається на тлі масованого постачання Російською Федерацією військової техніки, озброєння і боеприпасів, направлення на Донбас нових найманців і кадрових військовослужбовців російської армії». МЗС наголошує, що неконтрольовану ділянку україно-російського державного кордону з боку РФ останнім часом перетнули 19 залізничних ешелонів з озброєнням та військовою технікою. «Чітко простежується лінія на залякування спостерігачів Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні, створення перешкод їхній діяльності з моніторингу і верифікації згідно з мандатом, який схвалила у тому числі й Російська Федерація», — йдеться у заяві.

МЗС знову звернулося до міжнародних партнерів з проханням посилити політико-дипломатичний тиск на Кремль з тим, щоб зупинити небезпечну ескаляцію напруженості на Донбасі.

Їх практично не побачиш у військовій формі у великих містах, вони розосереджені по військових частинах і полігонах, де відпрацьовують тактику нової війни, освоюють нову бойову техніку. Іноді вони руйнують мости, позбавляючи можливості проїзду тисяч місцевих жителів, іноді легкові машини немовби «самі» вриваються в колони бронетранспортерів, гаубиць і «Градів», що снують по дорогах, мирні люди при цьому гинуть.

Вони — це так звані ввічливі люди, які з'явилися в Криму наприкінці лютого — початку березня 2014 року.

► СТОР. 11

На знімку: пересування бронеколони російських військ трасою Сімферополь — Феодосія (весна 2016 р.).

Фото Михайла РУДЕНКА.

ПОДІЇ

Попасна відзначила річницю свого визволення

До другої річниці визволення Попасної від незаконних збройних формувань місцевий краєзнавчий музей презентував нову експозицію. Зробили це у незвичайному місці — на площі Героїв, де відбулося відкриття пам'ятного знака воїнам, котрі загинули під час АТО.

На виставці було представлено прапори батальйонів, які захищали місто, фотографії зруйнованих будівель, фрагменти снарядів, творчі роботи учасника АТО Юрія Ніядова.

Після завершення мітингу до музею завітали бійці батальйону «Донбас», серед яких був і «Почесний громадянин» міста Попасна Тетрушвілі. У травні 2014 року він добровольцем вступив до батальйону спеціального призначення «Донбас», брав активну участь у визволенні від незаконних збройних формувань

Северодонецька, Бахмута, Рубіжного, Лисичанська, Краматорська, Слов'янська і Попасної, повідомляє наш луганський власкор Павло ВОРОНЦОВ.

Отримали грант на енергозбереження

Міська рада Хмельницького отримає грант у 200 тисяч євро в доповнення до кредиту від Північної Екологічної Фінансової Корпорації в рамках кредитування проектів з енергозбереження. Грант виділено на повну термомодернізацію трьох дитячих садків та двох шкіл. У них буде встановлено індивідуальні теплові пункти, замінено внутрішнє та зовнішнє освітлення, утеплено фасади будівель.

Міська рада готує документи на отримання кредиту майже в 12 млн. гривень. Гроші позичать на п'ять років під три відсотки річних. Співфінансування проекту з міського бюджету передбачено у розмірі 1,7 млн. гривень, передає наш власкор Ірина КОЗАК.

КОРОТКО

■ У Полтаві з міського бюджету на розвиток електро-транспорту додатково виділили 25 млн. грн. За ці кошти тут придбають п'ять нових тролейбусів, а також матеріали та обладнання для ремонту контактної мережі, повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.

■ У 142 населених пунктах Житомирської області збираються відновити та реконструювати артезіанські свердловини. Це передбачено змінами до Програми реформування водопровідно-каналізаційного господарства на 2012—2020 роки. Ціни відновлення свердловин різняться: все залежить від їх стану, глибини, потужності, інформує наш власкор Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

З початку року контракти на службу в ЗСУ підписала майже 41 тисяча військових (УНІАН)

Звіт Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірини ГЕРАЩЕНКО про депутатську роботу в період четвертої сесії парламенту восьмого скликання

Згідно зі статтею 24 Закону «Про статус народного депутата» звітую про свою роботу протягом останньої сесії. Також звіт розміщено на моїй сторінці на сайті Верховної Ради України.

Отже, за цю сесію разом із колегами зареєструвала 23 законодавчі ініціативи (15 законопроектів і 8 постанов), із яких 7 було прийнято, а саме:

— № 4623 від 10.05.2016 Закон про внесення зміни до підпункту 4 пункту 24 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України (щодо перерозподілу залишків коштів місцевих бюджетів населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень), 1406-VIII;

— № 4071 від 16.02.2016 Постанова про Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій у зв'язку із загрозами життю заручників, що утримуються російськими бойовиками на території окремих районів Донецької та Луганської областей, 1015-VIII;

— № 4383 від 12.04.2016 Постанова про

дострокове припинення повноважень Коцюбинської селищної ради у зв'язку з діями, що порушують Конституцію України і закони України, підживляють засади місцевого самоврядування, суперечать інтересам територіальної громади смт Коцюбинське, та призначення позачергових виборів, 1108-VIII;

— № 4410 від 13.04.2016 Постанова про проведення парламентських слухань на тему: «Транскордонне співробітництво як чинник євроінтеграційних процесів України» (8 червня 2016 року), 1347-VIII;

— № 4476 від 20.04.2016 Постанова про Звернення

Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, світових лідерів та всіх членів міжнародного співтовариства щодо вшанування жертв геноциду кримськотатарського народу та засудження порушень Російською Федерацією прав і свобод кримськотатарського народу, 1348-VIII;

— № 4730 від 30.05.2016 Постанова про Звернення Верховної Ради України до Європейського Союзу, Європейської Комісії, парламентів та керівництва держав-членів ЄС щодо запровадження Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України, 1392-VIII;

— № 4731 від 30.05.2016 Постанова про Звернення Верховної Ради України до Сенату Французької Республіки, 1393-VIII.

Низку законопроектів прийнято в першому читанні.

З повним переліком моїх законопроектів можна ознайомитися за посиланням: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/pt2/reports.dep2>

Із початку скликання подала 45 запитів до різних органів влади, зокрема, протягом четвертої сесії було подано сім запитів.

Протягом четвертої сесії цієї каденції мною розглянуто майже 300 звернень громадян. Із них 221 звернення надійшло за період із 14 квітня ц. р. до 1 липня ц. р. на моє ім'я як Першого заступника Голови Верховної Ради України. Окрім того, до моєї громадської приймальні у Черкасах (адреса: м. Черкаси, вул. Благовісна, 170) з листопада 2014 року (початок роботи Верховної Ради України восьмого скликання) звернулось понад 750 осіб, лише за період з січня по червень ц. р. було більш як 200 звернень.

Як Перший заступник Голови Верховної Ради України очолюю робочу групу з врегулювання законодавства з видобутку бурштину. Проведено три засідання, напрацьовано проекти рішень, що передані Голові Верховної Ради. Очолую Комісію з нагородження. Протягом травня-червня ц. р. за дорученням керівництва Верховної Ради зустрілася з колективами та вручила відзнаки парламенту лік-

відаторам аварії на ЧАЕС, кращим працівникам ДП «Антонов» з нагоди 70-річчя створення підприємства, а також лікарям Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит».

Сприяла прийняттю законів, необхідних для безвізового режиму і в рамках виконання ПДВЛ.

Протягом четвертої сесії взяла участь у більш як 70 міжнародних зустрічах із членами урядів та парламентів зарубіжних країн та дипломатичними місіями.

8 червня ц. р. проведено парламентські слухання на тему транскордонного співробітництва.

Член ПАРЄ, Української частини Ради міжпарламентської ради Україна—НАТО та Української частини Парламентського комітету Асоціації. Цієї сесії брала участь у двох засіданнях ПАРЄ і ПКА.

Сприяла в організації низки міжнародних заходів, зокрема, в рамках Українського тижня в Європарламенті проведення спільно з каналом «1+1» і журналом «Viva» фотопроєкту «Переможці».

Разом із колегами організували низку акцій на підтримку політв'язнів у РФ. За дорученням Пре-

зидента України брала участь у поверненні в Україну політв'язнів Надії Савченко, Юрія Солошенка та Геннадія Афанасьєва. Це велика спільна робота Президента, дипломатів, СБУ, міської гуманітарної групи всіх небайдужих.

Як представник міської гуманітарної групи протягом лютого—липня 2016 р. була причетна до звільнення 12 заручників. Всі звільнені цього року заручники пройшли лікування і реабілітацію в медичних закладах ДУС.

Протягом 2015—2016 років взяла участь у 33 засіданнях гуманітарної підгрупи ТКГ. За цей час вдалося звільнити близько 80 заручників.

За цю сесію шість разів відвідала зону АТО. Також відвідала з робочими візитами Дніпропетровщину, Черкащину, інші регіони України.

Член МФО «Рівні можливості». Разом із колежанками працюємо над якнайшвидшою ратифікацією Стамбульської конвенції, іншими питаннями захисту прав жінок і гендерної рівності.

14 квітня була обрана Першим заступником Голови Верховної Ради України.

Як високі технології впливають на реформи

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Голова Комітету Верховної Ради з питань інформатизації та зв'язку Олександр Данченко провів зустріч з Європейським комісаром з цифрової економіки та суспільства Гюнтером Еттінгером.

Під час зустрічі обговорювалися питання підтримки реформ і впровадження найбільш інноваційних підходів у галузі телекомунікацій,

управління Інтернетом, кібербезпеки та прав людини.

Окрім того, учасники зустрічі зупинилися на першочерговому завданні — розробці цифрової стратегії та цифрового порядку денного для України, яка має бути здійснена на основі підходів багатосторонньої участі, діалогу між державою, бізнесом і громадянським суспільством.

Також сторони обговорили питання законодавчого регулювання свобод в Інтернеті та впровадження рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи щодо свободи Інтернету.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

На знімку: під час зустрічі.

Фото Марини КОВАЛЬЧУК (Інформаційне управління апарату Верховної Ради України).

Проблеми державного будівництва і самоврядування обговорюються прозоро

ПІДСУМКИ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Серед найважливіших — також зміни до Закону «Про вибори народних депутатів України» щодо виключення кандидатів у народні депутати з виборчого списку партії у багатомандатному окрузі», Постанова «Про проведення парламентських слухань на тему «Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь: проблемні пи-

тання, шляхи, методи та способи». Також, як повідомили в комітеті, було ухвалено 14 постанов з питань адміністративно-територіального устрою і 22 постанови щодо призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування.

За результатами моніторингу роботи парламентських комітетів, проведеного протягом грудня 2014 року — травня 2016 року Громадянською мережею «ОПОРА», суб'єктами права законодавчої

ініціативи було зареєстровано 6755 законопроектів, з яких 549 стосуються предмету відання Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. 71 проект закону схвалено, що дозволило потрапити до п'ятірки комітетів, законодавчі ініціативи у сфері відання яких отримали найбільшу підтримку Верховної Ради.

Також треба відзначити, що Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування посів перше місце в рейтингу прозорості роботи парламентських комітетів.

Окрім того, комітет постійно приділяв увагу розгляду звернень громадян, юридичних осіб, органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, депутатів місцевих рад.

Сергій МЕЛЬНИК.

КОМЕНТАР

Голови Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Сергія ВЛАСЕНКА:

— Комітет під час минулої сесії працював над законодавством, яке стосувалося децентралізації, нагородної системи і системи державних символів, державної служби. Величезний блок питань був пов'язаний з перейменуванням населених пунктів. Звичайно, були і поточні питання, такі як зміни меж, статусів відповідних населених пунктів.

Майже завершили підготовку до другого читання законопроекту про проходження служби в органах місцевого самоврядування. Вже увійшли в режим обговорення поправок, яких — понад 800. Під час нової сесії на одному з перших засідань комітету зможемо розглянути кожену поправку з точки зору концептуальних погоджень його членів і винести цей законопроект на розгляд до Верховної Ради.

Окрім того, до нас надійшов доопрацьований проект закону про статус окупованих територій за авторством понад 40 народних депутатів. Це надважливе питання, враховуючи війну на сході та окупацію Криму.

Також комітет провів парламентські слухання з питань деокупації Криму, але була дуже низька явка з боку урядовців, достатньо неактивні були народні депутати. Це свідчить про те, що, на жаль, питання Криму виходить із загальноукраїнського фокусу. Це дуже загрозлива тенденція.

Винні мають бути покарані, невинні — пробачені

Таке переконання висловила заступник Голови Верховної Ради Оксана Сироїд (на знімку) в інтерв'ю Громадському радіо. Нещодавно вона повернулася із робочої поїздки до Великої Британії. Українські парламентарії мали там зустрічі з послами та представниками інших країн.

За словами О. Сироїд, говорили передусім про ситуацію на сході. «Це четверта поїздка з цієї серії, — сказала парламентарій. — Її мета — пояснити загрозу подальшого виконання Мінських домовленостей». У цьому контексті йдеться про всі напрямки — і вибори на окупаційних територіях, і остаточне закріплення

особливого статусу, і закон про амністію. «Ми не можемо допустити виборів, бо це легалізація бойовиків, — наголосила вона. — Амністія — пробачення всіх, без притягнення до відповідаль-

ності. А для людей це означатиме повторення конфлікту. Винні мають бути покарані, невинні — пробачені».

Оксана Сироїд висловила думку про те, що Україна давно вже не в «топах» проблем Великої Британії, бо «так працює потужна російська пропагандистська машина». Останні півтора року наші сусіди працювали на те, щоб дискредитувати Україну і переконати західні держави, що у них все буде гаразд, коли вони покинуть нашу країну. Часто Україна сприймається як «жертва, яку віддають на поталу дракону», вважає заступник очільника парламенту. Водночас ми маємо дуже сильних

лобістів, які насправді розуміють наші проблеми й те, що у нас іде війна, — підкреслила вона. Так, особливу увагу законотворець приділила полякам — вони, мовляв, дуже свідомі. А от британці натомість «зовсім не усвідомлюють загрози, яку становить Росія». Страхи та невпевненість — це те, що годує російську ідеологію, вважає парламентарій. Росія начебто бачить для себе тільки одного спаринг-партнера — США, а Європа «заважає зосередити фокус». Відтак дезінтеграція ЄС — один із пріоритетів Росії.

«Ми пояснюємо британцям, — каже вона, — у вас відбувається точно

те саме. Є корумповані політики, є дискредитація, створюються кишенькові радикальні партії, є присутність шалених російських грошей».

Мінські домовленості О. Сироїд назвала «не українським сценарієм», так само як і війну та все, що з нею пов'язано. Однак зміни, на її думку, варто починати з політичної системи. Так, український парламент останніх 12 років вона назвала «відображенням олігархічної системи». Натомість суспільство має вже інший запит, але поки ще не має доступів впливу на політичну систему.

Вл. інф.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо Сил спеціальних операцій Збройних Сил України

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Внести зміни до таких законів України:

1. Статтю 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190; 2006 р., № 51, ст. 519; 2009 р., № 36-37, ст. 512; 2014 р., № 6-7, ст. 80) доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8. Військовослужбовцям Сил спеціальних операцій Збройних Сил України встановлюється спеціальна надбавка, що входить до щомісячних додаткових видів грошового забезпечення».

2. В абзаці другому статті 1 Закону України «Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 19, ст. 144; 2003 р., № 28, ст. 215; 2013 р., № 38, ст. 499) слова «військово-морських або спеціальних сил (військ) Збройних Сил України» замінити словами «військово-морських, спеціальних сил (військ), Сил спеціальних операцій Збройних Сил України».

3. У Законі України «Про Збройні Сили України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 48, ст. 410 із наступними змінами):

1) частини четверту і п'яту статті 1 викласти в такій редакції:

«З'єднання, військові частини і підрозділи Збройних Сил України відповідно до закону можуть залучатися до здійснення заходів правового режиму воєнного і надзвичайного стану, організації та підтримання дій руху опору, проведення військових інформаційно-психологічних операцій, боротьби з тероризмом і піратством, заходів щодо здійснення захисту життя, здоров'я громадян та об'єктів (майна) державної власності за межами України, забезпечення їх безпеки та евакуації (повернення), посилення охорони державного кордону, захисту суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі та їх правового оформлення, забезпечення безпеки національного морського судноплавства України у відкритому морі чи в будь-якому місці поза межами юрисдикції будь-якої держави, заходів щодо запобігання розповсюдженню зброї масового ураження, протидії незаконним перевезенням зброї і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів у відкритому морі, ліквідації надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, надання військової допомоги іншим державам, а також брати участь у міжнародному військовому співробітництві, міжнародних антитерористичних, антипіратських та інших міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки на підставі міжнародних договорів України та в порядку і на умовах, визначених законодавством України.

Органи військового управління розвідки та військові частини розвідки Збройних Сил України, Сили спеціальних операцій Збройних Сил України відповідно до закону можуть залучатися до заходів добування розвідувальної інформації з метою підготовки держави до оборони, підготовки та проведення спеціальних операцій та/або спеціальних дій, забезпечення готовності Збройних Сил України до оборони держави. Сили спеціальних операцій Збройних Сил України здійснюють спеціальну розвідку»;

2) статтю 5 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Відомості про особовий склад Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, а також про осіб, які співпрацюють або раніше співпрацювали на конфіденційній основі із Силами спеціальних операцій

Збройних Сил України, становлять державну таємницю і підлягають захисту відповідно до Закону України «Про державну таємницю»;

3) статтю 10 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Функції, завдання та особливості діяльності Сил спеціальних операцій Збройних Сил України визначаються законами України та положенням, що затверджується Президентом України»;

4) частину першу статті 15 викласти в такій редакції:

«Фінансування Збройних Сил України здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. Фінансування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, які виділяються Міністерству оборони України окремим рядком на утримання Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, а також інших джерел, передбачених законодавством».

4. У Законі України «Про оборону України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 49, ст. 420 із наступними змінами):

1) статтю 1 доповнити абзацом сімнадцятим такого змісту:

«спеціальна операція - сукупність узгоджених і взаємопов'язаних за метою, завданнями, місцем та часом спеціальних дій підрозділів Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, спрямованих на створення умов для досягнення стратегічних (оперативних) цілей, які проводяться за єдиним задумом самостійно або у взаємодії з військовими частинами, іншими підрозділами Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних органів України та інших складових сил оборони для виконання завдань»;

2) статтю 3 після абзацу восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

«здійснення заходів з планування та підготовки руху опору».

У зв'язку з цим абзаці дев'ятий - дев'ятнадцятий вважати відповідно абзацями десятим - двадцятим.

5. Статтю 1 Закону України «Про розвідувальні органи України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 19, ст. 94; 2006 р., № 14, ст. 116) доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«спеціальна розвідка - комплекс заходів і дій для добування, опрацювання і доведення розвідувальної інформації в інтересах підготовки та ведення (підтримки) операцій, бойових і спеціальних дій з використанням визначених способів добування відомостей, у тому числі встановлення конфіденційного співробітництва з особами за добровільною згодою».

6. Частину третю статті 5 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 25, ст. 180; 2014 р., № 29, ст. 946) після слів «Військово-Морських Сил» доповнити словами «і Сил спеціальних операцій».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
7 липня 2016 року.
№ 1437-VIII.

Генпрокурор доручив розслідувати крадіжки з магістральних трубопроводів і перевірити підлеглих на доброчесність

Розслідувати крадіжки з нафтогазових мереж і розкрадання лісу — такі завдання поставив перед новим керівництвом Чернігівської обласної прокуратури Юрій Луценко.

За словами Генерального прокурора, жодна справа про «врізання» в транспортні мережі так і не була передана Феміді. Щодо вирубки лісу, до суду дійшла лише справа про незаконне спилування семи дерев, що завдало 850 гривень збитків.

Юрій Луценко особисто приїхав представляти нового очільника Чернігівської обласної прокуратури Володимира Комашка і не приховував, що знає його лише «за паперами». Відомо, що раніше В. Комашко працював прокурором у Миколаївській області.

Щодо звільненого прокурора Чернігівщини, якого «прославив» народний депутат Олег Ляшко (виклав у соціальні мережі відео розмови з ним, під час якої лунають образи і погрози), то Юрій Луценко був однозначним: «Він не зміг захистити себе, а отже, не зможе захистити державу. Як мінімум, треба було покласти слухавку...».

Новому керівнику обласної прокуратури Генеральний прокурор доручив протягом серпня закінчити перевірку на доброчесність прокурорського корпусу Чернігівщини.

«Уже на всіх сторінках місцевих прокуратур доступні прізвища всіх працівників з їх деклараціями про доходи та доброчесність, — сказав на представленні Юрій Луценко. — Закликаємо громадськість повідомляти про невідповідність вказаних у них даних. Бо коли я бачу, що заступник прокурора області в 2015 році зміг придбати «BMW X5», то, вочевидь, та преса, яка це написала, не дає йому спокою. А він чомусь забуває розслідувати напади на журналістів та перешкоджання їх професійній діяльності».

Чернігівських журналістів Генеральний прокурор вразив ще й згадуванням прилуцької бізнес-групи «Європа», коріння якої тягнеться з бандитських 90-х років. Нині ж «європейці» поставали депутатами різних рівнів, позаймали хлібні місця в «Ліках України», системі споживчої кооперації, керують політичними проектами.

«Україна іде в Європу, а не підпорядковується місцевим «європейцям», — зазначив Юрій Луценко. Тож слід очікувати гучних справ і, з огляду на обізнаність Генпрокурора, «копати» правоохоронці почнуть із кримінально-політичних угруповань, які кривдять і стоять за врізанням у нафтопроводи на півдні області та вирубуванням лісів на півночі.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Чернігів.

На знімку: Генеральний прокурор України Юрій Луценко та новий прокурор Чернігівської області Володимир Комашко під час представлення колективу Чернігівської облпрокуратури нового керівника в Чернігові.

Фото Володимира КОВАЛЯ (УНІАН).

У НОМЕР

Суд оголосив перерву в розгляді справи про тарифи до 12 серпня

Окружний адміністративний суд Києва розпочав попереднє засідання у справі за позовом лідера «Батьківщини» Юлії Тимошенко проти НКРЕ КП щодо підвищення тарифів на гарячу воду та опалення.

Під час попереднього засідання до судової справи як треті особи на стороні позивача долучилися чотири представники громадськості як фізичні особи та один житловий кооператив, — **повідомили у прес-службі «Батьківщини»**. Сторона Ю. Тимошенко подала низку клопотань, — зокрема, залучити до справи Кабінет Міністрів України та ПАТ «Укргазвидобування». Адже тарифи на гарячу воду були підвищені саме на підставі рішення уряду про підвищення ціни на газ, який видобуває «Укргазвидобування».

«Цей суд — це справа народу України проти незаконно встановлених тарифів, тож ми вдячні всім громадянам України, які допоможуть домогтися справедливості та встановити чесні та економічні обґрунтовані тарифи», — заявив під час засідання представник позивача, народний депутат України від «Батьківщини» Іван Крулько.

Колишній міністр ЖКГ Олексій Кучеренко під час судового засідання незаконно встановлених тарифів, що за статтею 13 закону про ціни та ціноутворення, орган, який затверджує тарифи від імені держави, зобов'язаний перевірити і довести їх економічне обґрунтування, когось зроблено не було.

За клопотанням позивача суд оголосив перерву до 12 серпня для можливості вивчення додаткових матеріалів справи. 27 липня має відбутися попереднє засідання Окружного адміністративного суду Києва в іншому позові Ю. Тимошенко — проти уряду Володимира Гройсмана, де лідер депутатської фракції «Батьківщина» вимагає скасувати постанову, якою Кабінет Міністрів відмінив так звані соціальні норми споживання газу і встановив єдину ціну на газ.

Вл. інф.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

У деяких громад — уже новий рік

Майже всі територіальні громади Вінниччини виконали завдання з бюджетних надходжень за підсумками першого півріччя нинішнього року. Про це заявив керівник департаменту фінансів Вінницької облдержадміністрації Микола Копачевський.

— Із 697 місцевих рад краю (міст районного значення), свої бюджети по доходах (без державних трансфертів), виконали 694 громади, або 99,6 відсотка від загальної кількості, — зазначив він. — На 75 відсотків справилися з піврічним завданням 56 рад, а 30 громад уже прозвітували про виконання річних бюджетних призначень, у них на календарі — новий рік.

Загалом за підсумками першого півріччя до бюджету області надійшло 2,3 мільярда гривень доходів, це 58,5 відсотка від річної суми, затвердженої місцевими радами. Порівняно з відповідним періодом минулого року скарбнички місцевих бюджетів зросли на сімсот мільйонів гривень. За словами М. Копачевського, позитивну роль у збільшенні коштів відіграла запроваджена в державі фінансова децентралізація. Тепер більше податків залишається на місцях, а сума відрахувань, зокрема, земельного податку зросла у рази. «У такій ситуації громади мають ефективно розпорядитися отриманими коштами, інакше вони залишаться мертвим капіталом», — наголосив керівник департаменту фінансів Вінницької ОДА.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

За словами Генерального прокурора, жодна справа про «врізання» в транспортні мережі так і не була передана Феміді

На середину 2016 року система державного контролю харчових продуктів в Україні приблизно відповідає рівню системи державного контролю, що була в країнах ЄС в 2001 році, коли розпочалася її широкомасштабна реформа

Державний контроль харчових продуктів: якою має бути система

Державне регулювання ринку харчових продуктів є одним із найскладніших завдань державного управління в світі. Така складність обумовлена багатьма аспектами, яким органи влади повинні приділяти особливу увагу — здоров'я та інтереси споживачів, здоров'я тварин, рослин, економічні інтереси операторів одного із найбільших у будь-якій країні ринків — харчової продукції.

У більшості країн держава здійснює регулювання безпечності та якості харчових продуктів шляхом встановлення вимог до здоров'я рослин, здоров'я та благополуччя тварин, безпечності та якості кормів, і, звичайно, безпечності та якості самих харчових продуктів. Окрім того, влада встановлює вимоги до умов виробництва кормів та харчових продуктів, які ще називають гігієнічними вимогами. Очевидно, що без перевірки відповідності всім зазначеним вимогам їх результативність не може бути прийнятною. Саме тому держава повинна ще і організовувати ефективну та результативну систему контролю всіх перелічених вимог.

У спільному документі Продовольчої та Сільськогосподарської Організації ООН та Всесвітньої організації охорони здоров'я «Забезпечення безпечності та якості харчових продуктів: керівництво по зміцненню національних систем контролю харчових продуктів» систему державного контролю розподіляють на п'ять основоположних горизонтальних складових:

- законодавство;
- менеджмент та організаційна структура;
- інспекційна служба;
- лабораторна служба;
- інформація, навчання та комунікації.

Тільки якщо всі зазначені складові перебувають на прийнятному рівні, можна казати про те, що в країні діє система державного контролю, здатна результативно і ефективно захистити споживача.

25 років «розбудови» — безліч слів і тільки дві реальні справи

З часу проголошення незалежності в Україні тричотири органи державної виконавчої влади здійснювали державний контроль харчових продуктів, кормів, тварин, що, в свою чергу, призводило до дублювання функцій, створення додаткових перешкод для операторів ринку, неефективного використання бюджетних коштів. Ці негативні явища набагато ускладнювали вирішення основного завдання — захисту здоров'я та інтересів споживачів.

В умовах край обмеженого фінансування з державного бюджету серед контролюючих органів спостерігалася «гонка за фінансами операторів ринку». Кожен контролюючий орган під прапором захисту здоров'я споживачів намагався запровадити якомога більше платних видів державного контролю, платні дозвільні документи. До того ж у більшості випадків такі платні «послуги» не існують в економічно розвинених країнах.

До 2014 року організаційна та законодавча основи системи державного контролю в Україні фактично не зазнала суттєвих перетворень (незважаючи на прийняття майже десятка законів), залишившись орієнтованою на принципи соціалістичної економіки. Вона формувалась за відомчим принципом практично без визначення єдиної державної політики в цій сфері та її послідовної узгодженої реалізації. Кожне відомство створювало «під себе» нормативну базу, яка охоплювала певний сегмент харчового ланцюга.

Основними критеріями оцінки діяльності контролюючих служб увесь час були

трокового плану державного контролю, а також внесення змін до цього плану відповідно до визначених законодавчих обставин;

— вимога стосовно регулярної звітності про виконання довгострокового державного контролю;

— прив'язка частоти проведення державного контролю до ризику, який має продукція для здоров'я людини;

— обов'язкова акредитація відповідно до стандарту ДСТУ ISO 17025 всіх лабораторій, які здійснюють випробування для цілей державного контролю;

— створення мережі референс-лабораторій.

Окрім того, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» було здійснено суттєву дерегуляцію ринку харчових продуктів завдяки усуненню тих дозвільних процедур та/або документів, вимог, яких не існує в ЄС.

Але...

По-перше, якщо використовувати аналогію з будівництвом, ухвалення Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» можна порівняти із закладанням частини фундаменту для марочоса з назвою «Державна система контролю». По-друге, за два останні роки в Україні не було прийнято жодного системного нормативно-правового акта щодо державного контролю зокрема, або державного регулювання харчових продуктів взагалі. По-третє, хоча наразі й відбулося формальне створення Держпродспоживслужби України, це тільки перший крок на довгому шляху до складного шляху розбудови Компетентного органу відповідно до європейських стандартів.

До чого треба прагнути

Державне регулювання харчових продуктів в ЄС вважають одним із найбільш результативним і ефективним у світі. Саме тому під час реформування системи державного контролю необхідно якомога краще розуміти європейську модель і намагатися найбільш повно запровадити її в Україні.

Які основні принципи, на котрих базується система державного контролю харчових продуктів в ЄС?

Інтегрований підхід «від поля до столу». Повинен застосовуватися всебічний інтегрований підхід «від лану до столу» в межах повного продовольчого виробничого циклу під час встановлення вимог до об'єктів та суб'єктів регулювання, а також під час здійснення заходів з плану-

вання, управління та безпосередньо проведення державного контролю.

Грунтовність на аналізі ризику. В свою чергу, аналіз ризику повинен базуватися на наявних наукових доказах та здійснюватись у незалежний, об'єктивний і прозорий спосіб. Управління ризиком повинно враховувати результати оцінки ризику.

Розподіл між сферами оцінки ризику та менеджменту ризику.

Застосування в певних випадках принципу застороги.

Проведення державного контролю без попереднього сповіщення операторів ринку за винятком випадків, коли для належного виконання контролю таке сповіщення є необхідним, наприклад, для проведення аудиту системи забезпечення безпеки продукції, що базується на принципах НАССР.

Прозорість системи державного контролю.

Перенесення уваги з контролю готової продукції на оцінку результативності систем забезпечення безпечності продукції на виробництві (систем, що створені за принципами НАССР). Випробування харчових продуктів розглядаються як основний елемент програм моніторингу та як спосіб валідації/верифікації систем управління безпечністю продукції операторів ринку.

Результативність та порівняння заходів примусового виконання законодавства і санкцій за його порушення з провиню. Наголос на заходах примусового виконання, що запобігають правопорушенням.

Всі зазначені принципи системи державного контролю в ЄС стали основою для прийняття декількох десятків основних законодавчих актів ЄС, що визначають вимоги до цього об'єкта державного регулювання.

Окрім того, слід пам'ятати, що в ЄС державне регулювання харчових продуктів охоплює такі аспекти, як вимоги до здоров'я рослин, здоров'я та благополуччя тварин, безпечності та якості кормів і самих харчових продуктів, та гігієнічні вимоги, і звичайно, організація та здійснення державного контролю за виконанням зазначених вимог.

Очевидно, що неможливо здійснити адаптацію тільки законодавства про державний контроль, не провівши системну адаптацію законодавства України до законодавства ЄС стосовно здоров'я рослин, здоров'я та благополуччя тварин, безпечності та якості кормів і самих харчових продуктів, та гігієнічних вимог. За оціночними підрахунками, до цього законодавства ЄС щодо державного контролю належить приблизно 100 актів (регламенти, директиви, рішення) Європейського Парламенту, Європейської Ради та Європейської Комісії, які за статусом і функціями можна прирівняти до законів України.

Отже, який обсяг законодавчих робіт повинна виконати Україна задля того, щоб у наступні п'ять років досягти прийнятного рівня адаптації харчового законодавства до відповідного європейського? За оцінками фахівців Ліги виробників харчових продуктів, досягнення цієї мети можливо у разі опрацювання майже 80(!) проектів нормативно-

правових актів на рік впродовж наступних п'яти років.

Мається на увазі:

- приблизно 40 нових проектів законодавчих актів;
- майже 30 проектів, які вносять зміни до чинних нормативно-правових актів;
- приблизно 10 проектів, які ініційовані певними особами з метою, що не має нічого спільного з адаптацією до європейського законодавства.

Як правило, ці документи є проектами законів України і мають популістський характер (заборона/обмеження певних видів харчових продуктів успереч правилами СОТ) або відверто лобістський (намагання створити більш сприятливі умови в певній галузі за рахунок іншої). Звичайно, не можна допускати прийняття таких актів законодавства, адже вони, як правило, погіршують ведення підприємницької діяльності і можуть бути предметом позовів інших країн—членів СОТ до України зі всіма політичними та економічними наслідками.

Одним із основоположних актів законодавства України щодо державного контролю повинен стати Закон України «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин», проект якого за №0906 від 27.11.2014 в другому читанні розглядається в Комітеті з питань аграрної політики та земельних відносин Верховної Ради України. Автором цього законопроєкту є народний депутат України Оксана Продав.

Цей законопроєкт, у разі прийняття як Закону України, повинен зробити суттєвий внесок у розбудову всіх зазначених на початку цієї статті складових системи державного контролю.

Чинний Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» містить низку положень, що вже заклали основу для розбудови системи державного контролю відповідно до європейських стандартів. Але на часі їх вдосконалення шляхом заміни положеннями проєкту закону України «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин», який, сподіваємося, стане в цьому році Законом України.

Які основні виклики у справі реформування системи державного контролю в найближчі роки?

По-перше. Після ухвалення Закону України «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин» необхідно якомога скоріше розробити і затвердити майже 30(!) підзаконних актів, без яких неможливо «запустити» реальну реформу системи державного контролю.

По-друге. Існує нагальна потреба у навчанні відповідно до європейських стандартів щонайменше чотирьох тисяч інспекторів (передусім — питання проведення аудиту системи НАССР). Інспекція/аудит є основою сучасної системи

державного контролю і без такого навчання неможливо запровадити найважливіший принцип європейської моделі державного контролю — планування та проведення державного контролю на основі ризику.

По-третє. Запровадження ризик-орієнтованого підходу до визначення видів та кількості зразків, що відбираються для цілей державного контролю, а також показників, за якими проводяться лабораторні дослідження (випробування). Оптимізація мережі лабораторій шляхом скорочення їх кількості в декілька разів (з приблизно 2000 одиниць) та укрупнення. Без цих заходів гроші державного бюджету та операторів ринку, а в кінцевому підсумку — гроші споживачів, витрачатимуться і надалі з край низькою ефективністю. Окрім того, що є особливо критичним, без цих заходів неможливо досягти прийнятного рівня захисту здоров'я та інтересів споживачів.

Очікувані соціально-економічні наслідки

Проведення запропонованих заходів з реформування державного контролю і передусім ухвалення Закону України «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин», повинні забезпечити здійснення системних перетворень у галузі виробництва та контролю продукції агропромислового комплексу. Наслідками таких перетворень мають бути:

1. Підвищення рівня захисту здоров'я та інтересів споживачів до європейського.

2. Зростання впевненості споживачів у безпечності та якості харчових продуктів.

3. Зменшення витрат операторів ринку на здійснення процедур, що пов'язані із проведенням державного контролю.

4. Раціональніше витрачання коштів з державного бюджету на систему державного контролю. Завдяки реформі системи державного контролю заощадження значних коштів, що можуть бути використані на оновлення матеріальної бази Компетентного органу і підвищення заробітної плати персоналу, підвищення його кваліфікації, що є вкрай необхідними елементами створення результативної і ефективної системи захисту здоров'я та інтересів споживачів.

5. Покращення умов господарської діяльності впродовж усього харчового ланцюга, що, в свою чергу, спричинить зростання зайнятості населення і, відповідно, його доходів.

6. Покращення умов для проведення експортно-імпортних операцій з харчовими продуктами і тваринами.

7. Реальна гармонізація продовольчого законодавства України із відповідним європейським законодавством та правилами СОТ.

8. Збільшення надходжень до державного бюджету як результат попередніх зазначених збудов.

Олександр БАКУМЕНКО, народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин.

АКЦІЯ

Бійці АТО
здійснять
«Стрибок миру»

У останній день липня на аеродромі «Майське» у Дніпрі відбудеться патріотична акція «Так! Ми можемо: стрибок миру». До участі у ній долучаться атовці, що отримали тяжкі травми в боях. Чоловіки у тандемі із інструктором стрибатимуть із парашутом з висоти чотири тисячі метрів.

«Цей захід націлений на те, аби показати, що наші захисники, які дістали поранення чи каліцтва, мають велику силу волі, силу духу, і, повернувшись до мирного життя, продовжують доводити, наскільки героїчна ця боротьба», — каже Ольга Горб, радник голови Дніпропетровської ОДА.

Ідея зробити щось подібне зароджувалася вже давно, чи не з того часу, як у березні Дніпро долучився до мультимедійного проекту «Переможці», куратором якого виступила ведуча ТСН Соломія Вітвіцька. Як розповіла Ольга Горб, буквально два тижні тому до ОДА звернулися бійці 40-го батальйону «Кривбас», запропонувавши парашутні стрибки. Символічно, що вони відбудуться напередодні 2 серпня, Дня повітряно-десантних військ. Проходитиме акція за підтримки голови Дніпропетровської ОДА Валентина Резніченка.

За словами радника голови ОДА, на участь у заході зголосилося 12 учасників, найстаршому із яких — 49 років. Усі вони — мешканці області, мають статус інвалідів війни I-III групи, у декількох — ампутовані кінцівки. Нині чоловіки проходять медогляд, аби лікарі визначили, чи можна атовцям брати участь у екстремальному проєкті. Як розповіла Ольга Горб, усі учасники стрибатимуть із парашутом вперше, і пропозицію прийняли із ентузіазмом. Вони зізналися, що це — їхня мрія дитинства.

Галина НЕРЕТІНА.
Дніпропетровська область.

Бердянськ вабить курортників
співвідношенням «ціна—якість»

СІМ ЧУДЕС УКРАЇНИ

До міста-курорту саме в розпал курортного сезону навідалися «7 чудес України». Це проєкт популяризації українських туристичних об’єктів, започаткований ще в 2007 році. Ініціатором «7 історико-архітектурних чудес України» тоді став народний депутат України багатьох скликань (а ще свого часу й віцепрем’єр та заступник глави парламенту) Микола Томенко. У наступні роки відбулися «7 природних чудес України» та «7 чудес України: замки, фортеці, палаці». У 2013 році акція обмежлася столицею, визнавши «7 чудес Києва». І ось цьогооріч — після двох років війни, якої, як знає читач, немає, — розпочався новий етап проєкту.

Його назва — «7 історичних міст та містечок України». Як розповідають організатори, було подано до сотні заявок, з яких відібрано 21 номінанта. Ініціатор проєкту та представники експертної ради вже відвідали Бердичів та Ніжин, і ось дійшла черга й до Бердянська. Поїздка стала можливою за організаційної підтримки народних депутатів України Сергія Валентирова (фракція БПП) та Олександра Пономарьова (ДГ «Воля народу»). Час відвідин, за словами Миколи Томенка, обрано не випадково, адже інтернет-голосування завершиться лише 25 вересня, а пляжі міста і тепле море очікують відпочивальників уже сьогодні. То чому б не нагадати українським відпускникам, що існує таке одне із, сподіваємося, офіційно визнаних «чудес України», як Бердянськ.

Утім, місто і його потужна курортна інфраструктура не потерпають від безлюддя. Якщо не забронюєте місце попе-

редньо — на численних базах відпочинку, у санаторіях чи в міні-готелях, — то можуть виникнути проблеми із поселенням.

115-тисячний Бердянськ, населення якого в сезон зростає у 7—10 разів, приваблює відпочивальників не лише майже сорока кілометрами чудових пляжів. І не лише чудодійними лікувальними грязями, з якими представників експертної групи «познайомили», зокрема, в санаторії «Арктика». Бердянськ — місто з багатьма культурними традиціями, музейними залами якого можна ходити годинами. Курорт пишається своїми земляками, і це, звичайно, не лише Петро Шмідт — лейтенант Шмідт, який очолив севастопольське повстання, та нині французька кінодіва Ольга Куриленко.

Декілька слів про Шмідта. Його батько свого часу був градоначальником Бердянська — зберігся будинок, в якому проживала сім’я, і тепер тут музей. А історич-

на будівля чоловічої гімназії, в якій навчався легендарний лейтенант, — нині головний корпус місцевого Державного педагогічного університету.

Київських гостей і, зокрема, Миколу Томенка вразив той факт, що до 1917 року в Бердянську працювали консульства семи іноземних держав, а ще в місті зберігся мало не цілий квартал дореволюційних німецьких колоністів. До речі, в сучасному Бердянську — справжній бум будівництва і відновлення культурних споруд різних релігій і конфесій. Представники експертної ради відвідали лютеранську кірху, яка вже діє, хоча й перебуває у стані реставрації.

Поряд із нею — міський Художній музей імені Ісаака Бродського, який — «придворний живописець» із дореволюційної пори — написав портрети і Керенського, і Троцького, і Леніна, і Сталіна та й узагалі всієї верхівки радянської влади. Бродський родом із бердянського приміського села Софіївки, і основу музею склали 200 робіт майстра та його учнів, подаровані на початку 1930-х років. Зауважимо, що музей живе, відвідувачів у ньому не бракує. Адже тут експонуються справжні шедеври дореволюційних, радянських і західноєвропейських майстрів.

Микола Томенко під час презентації міста безпідставно назвав Бердянськ українською столицею дитячого оздоров-

лення. Це, мабуть, і справді так, Дельфінарій і аквапарк, декілька популярних дитячих оздоровниць, тепле і мілке в районі пляжів останніх море. Утім, справжньою перлиною бердянського відпочинку видається «Сафарі». Із простим слоганом на вході: «Кращий зоопарк України». Щонайменше за умовами утримання тварин — це й справді так. Бо де ще в Європі відбувається постійний бебі-бум у сім’ях червонокнижних хижаків? Колекція останніх чи не найбагатша в Україні. А білої тигриці з трьома малятками чи берберської тритижевої левиці вже точно не побачите ніде у світі.

Любителям природних див місто дарує нагоду ознайомитися з островами біля кінцівки Бердянської коси — Великим та Малим Дзєндзиками, а ще цілим архіпелагом Остапиха.

На запитання одному з відпочивальників — як би він сказав про Бердянськ одним реченням, — той одразу відповів: це найкраще співвідношення ціна—якість. Особливо в харчуванні.

Бердянськ вечірній — коли пустіють пляжі, — ще одна принада справжнього курорту. Коли його головна Приморська площа сяє тисячами вогнів і заманює найвишуканішими атракціонами, включаючи і 50-метрове колесо огляду (вже не найбільше в Україні — харків’яни, кажуть, на п’ять метрів обійшли). А ще навпроти — Бердян-

ська затока з десятками прогулянкових катерів, прикрашених дивовижною ілюмінацією і з подорожжю по морю на будь-який смак: і для поважних бабусь, і для екстремалів із числа молоді.

Про цілу низку жартивлених пам’яток — від «Бичка-годувальника» (до блиску затертого охочими сфотографуватися) і до «сантехніка Потапова» — ми вже якось читачеві розповідали. А поки що про те, як добратися. За словами міського голови Володимира Чепурного, міська влада, за підтримки вже згаданих народних депутатів, нині активно працює з Укрзалізницею. Адже був період, коли до Бердянська їздили хіба що московський та вряди-годи київський поїзди. Нині залізничним сполученням забезпечені вся лівобережна Україна та Придніпров’я. Поки що не вдалося перекопати залізничників в необхідності потяга хоча б з одного міста Західної України та Мінська.

Хоча влада Бердянська збирається активно працювати з білоруськими партнерами. Завдання на зиму — компенсувати містами-побратимами з Білорусі втрату (скасування міськрадою) трьох російських міст із таким статусом.

І вже наостанок координати сайту, на якому можна підтримати Бердянськ, — 7chudes.in.ua. Леонід СОСНИЦЬКИЙ. Бердянськ — Запоріжжя.

Сто днів уряду Гройсмана — салют відмінюється

БАЛАНС ТИЖНЯ

- Експерти попрацювали: «погано, але... добре»
- Ліки та вживані авто — маленький плюс
- Космічні тарифи — великий мінус

Як у кого, а у представників українського уряду минулого тижня був доволі поважний привід відкоркувати пляшку-другу дешевого вина та наповнити келихи, відсвяткувавши таким чином Перші Сто Днів перебування при владі. Кажемо — дешевого — через те, що на дороге, як переконують аналітики, а надто переважна більшість українців, наші урядовці ще не заробили.

Про це красномовно свідчать і результати дослідження Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва», спільно з Реанімаційним пакетом реформ, представлені на форумі «100 днів уряду: перші оцінки і подальші очікування», що відбувся в столиці наприкінці минулого тижня. У дослідженні взяли участь понад 40 експертів-представників громадських організацій. А діяльність уряду оцінювалася за 10-бальною системою.

Отже, — 4,6 бала — така оцінка уряду. Робота ж самого прем’єра Володимира Гройсмана набрала трохи більше — 5,3. І хоч бали невисокі, серед основних політичних успіхів експерти назвали «встановлення спільної політичної лінії з Президентом України» (а хіба Гройсман не представник команди Президента? - Авт.), «готовність працювати з громадськими організаціями, присутність реформаторів в уряді і значні

економічні амбіції міністрів за фактичної відсутності політичних амбіцій». Такі от суперечливі успіхи! Одне слово, після тих оцінок хочеться день 23 липня оголосити національним святом «Сто Днів Уряду», зробити вихідним і ознаменувати святковим салютом із сотні залпів та гудіти у сурми на всіх перехрестях столиці, міст та містечок.

За інформацією ж, що міститься на веб-порталі «Слово і Діло», Володимир Гройсман та всі його підлеглі за 100 днів встигли нараздавати 231 обіцянку, 21 з яких виконано, ще 8 — провалено й, відповідно, 202 — у процесі виконання. Якщо ж додати до них зобов’язання, взяті на себе міністрами, що перейшли з попереднього складу уряду: Зубко, Петренко, Аваков, Полторак, Клімкін, Розенко, Куриленко, Жданов, Стець, то загальна кількість невиконаних обіцянок становитиме вже 352.

На нашу ж скромну думку, коли вже говорити про досягнення уряду за 100 днів, то нарівні із величезним мінусом через те, що досі не призначено повноправного і повноцінного — не тимчасово виконуючого обов’язки — міністра охорони здоров’я, а прем’єр час від часу бере на себе найгостріші проблеми,

на додатковий бал заслуговує недавнє скасування ліцензування ліків, що вже мають реєстрацію в країнах ЄС, США, Канаді, Австралії та Японії. Та все ж такі будьмо реалістами і прислухаймося до здорового глузду та думки економічних експертів! Вони в один голос пророкують складнощі в імплементації такого

кроку через опір корупціонерів, що втраять мільярдні доходи, тому без бійки не задуться! Буде ще гаряче!

І ще один крок, до якого нинішній уряд мав безпосередній стосунок і що заслуговує лише на позитивні оцінки експертів, — зниження мит на імпортованих автомобілів з Європи. Очевидці кажуть, коли цей закон ухвалювали, керівник фракції «Самопоміч» Олег Березук заявив, що «вперше в українській історії влада бере гроші з кишені олігархів і перекладає їх людям». А Президент Петро Порошенко довго думав, підписувати закон чи ні. Адже з появою дешевого авто з Європи може постраждати близький до нього автобізнес. Поживемо — побачимо. А поки що охочі вже записуються у шоп-тури до Європи за дешевими уживаними залізничними кінками.

Що не кажіть, а третій із моменту Революції Гідності й уже двадцятий в історії незалежної України уряд, на думку експертів, міг би уникнути принаймні якоїсь частки негативу через тарифну політику, особливо серед більшості співгромадян, якби не попередник Володимира Гройсмана на посаді прем’єра — Арсеній Яценюк. Саме від нього і його кабінету очікували непопу-

лярних тарифних рішень. Та Арсенію Петровичу вдалося залишити посаду майже без негативного багажу, тому той «подарунок» дістався В. Гройсману та його команді. Отож, попри всі позитивні кроки нинішнього Кабміну, для більшості українців цей час і цей уряд запам’ятається різким підвищенням цін на газ та тарифів на комунальні послуги. Втім урядовці та пан Гройсман намагаються виправити ці дії: такі, мовляв, вимоги МВФ.

До речі, ця тема порушувалася і під час усіх закордонних візитів нашого прем’єра. Ще навесні планувалось, що транш МВФ Україна отримає вже у липні. Задля цього уряд ухвалив низку складних рішень про підвищення цін на газ та комунальні тарифи. І хоч знову — вкотре вже — надання кредиту відкладається, влада затято твердить, що переговори з МВФ уже практично завершилися і черговий транш — у нашій кишені. Проте не зайвим буде нагадати представникам МВФ, якщо вони самі того не бачать, що українці отримують найменшу в Європі зарплату і платять найвищу у світі ціну за газ. Тож все йде до того, що скоро вже платити буде нічим.

Отже, салюту не буде. І з червоним днем у календарі доведеться зачекати. До кращих часів!

Підсумовував
Віктор БОНДАР.
Малюнок Миколи
КАПУСТИ.

Оперативна група співробітників УСБ України у Хмельницькій області, які працюють у зоні АТО, спільно з Держслужбою з надзвичайних ситуацій виявили сховище з боєприпасами на Луганщині. Його облаштували представники терористичного формування «ЛНР» для проведення диверсій на важливих об'єктах інфраструктури, *повідомляє наш власкор Ірина Козак*

Паперові права?

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Після проведення в лютому цього року парламентських слухань з дотримання прав вимушених переселенців ситуація із соціальними виплатами, пенсіями, житлом не лише не поліпилася, а й погіршилася. На цьому наголошували учасники розширеного засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин, на якому нещодавно заслухали інформацію представників Кабінету Міністрів, відповідальних міністерств та відомств про реалізацію рекомендацій парламентських слухань.

Учасники засідання очікували на віце-прем'єра Павла Розенка, міністрів соціальної політики та з питань внутрішньо переміщених осіб, однак прийшли лише заступники міністрів. Голова комітету Григорій Немирів обурився, що урядовці систематично ігнорують засідання комітету, присвячені проблемам вимушених переселенців із зони АТО та Криму. За словами Г. Немирі, Україна посідає четверте місце у світі за кількістю вимушених переселенців після Сирії, Ємену та Іраку. «Те, що спочатку сприймалося як надзвичайна ситуація і гуманітарна криза, все більше набуває рис пролонгованої ситуації», — зазначив голова комітету. За даними комітету, 75% всіх вимушених переселенців зареєстровані у п'яти східних областях України — Донецькій, Луганській, Дніпропетровській, Запорізькій, Харківській. Із загального

числа вимушених переселенців 60% — пенсіонери, 12,5% — діти, 4,2% — інваліди, 23% — люди працездатного віку.

Майже всі промовці говорили про систематичне порушення прав вимушених переселенців. Найбільше, що їх турбує, — передусім робота, отримання соціальних виплат і пенсій, і житло. А також нарікають на бюрократію, паперову тяганину, і особливо — на недавню постанову Кабміну №365, за якою соціально-педри мають перевіряти, чи дійсно переселенець живе за вказаною адресою. Уряд мотивує це тим, що десятки тисяч мешканців зони АТО користуються так званним «соціальним туризмом» — їздять на підконтрольну Українній територію, щоб зареєструватися і оформити пенсії чи соціальні виплати, а потім повертаються на окуповані території. Дехто отримує виплати двічі. Однак переселенці вбачають у цьому пору-

шення їхніх прав та «урядові методи покарання».

Голова Конфедерації вільних профспілок Луганської області Володимир Сапуто розповів, що у Києві в районних «собезах» скоротили кількість інспекторів — з восьми до трьох, а то і до двох. За його словами, лише в Дарницькому районі столиці зареєстровано 23 тисячі переселенців, з яких 5,5 тисячі — отримувачі соціальної допомоги. А обстежити, чи дійсно вони проживають за зареєстрованою адресою, мають всього двоє соцпрацівники на район. Інші промовці нарікали на те, що в деяких «собезах» скоротили при-йомні дні та години — не п'ять робочих днів на тиждень, а три-чотири. Хоча людей, роботи та документів тільки додається.

Одна з громадських активісток розповіла, що виїхала із окупованого Донбасу і живе в Києві безвізно вже два роки, однак через переїзд з одного району столиці в інший, змінивши квартиру, уже декілька місяців не отримує пенсію і не може стати на облік у Пенсійному фонді, бо з неї вимагають щоразу нові довідки. «Поки півроку чи рік будуть мене перевіряти, я можу не тільки не отримувати пенсію, а й померти», — каже жінка. Громадські активісти звернулися до

народних депутатів і урядовців із проханням спростити систему обліку та нарахування соціальних виплат. Бо з таким підходом, як нині, наголошували учасники зібрання, повернути ментально Донбас до України буде неможливо.

Заступник міністра соціальної політики Віталій Мушинін розповів про те, як уряд намагається вдосконалити процедуру обліку та отримання статусу вимушених переселенців, отримання ними дублікату втраченої трудової книжки. За його словами, вже розроблено програму, яка дасть змогу органам соцзахисту прискорити оформлення соціальних виплат, триває створення єдиної інформаційної бази внутрішньо переміщених осіб. У Мінсоцполітики також обіцяють до кінця року перейти на електронний контроль вимушених переселенців — тоді соціально-педри не доведеться ходити перевіряти їхнє реальне місце проживання.

Заступник міністра з питань окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Георгій Тука (у міністерстві наразі працює тільки четверо людей) повідомив, що мав розмову з керівництвом СБУ, щоб системі електронних перепусток, яка діє у зоні АТО, використовувати як верифікатор перебування людини на

ФАКТ

- станом на 15 лютого ц. р. чисельність вимушених переселенців перевищила 1 млн. 725 тис. осіб;
- цього року вже витрачено 510 млн. грн. на виплати вимушеним переселенцям;
- мінімальний рівень соціальних виплат переселенцям становить 784 грн. на людину, що менше за мінімальний прожитковий мінімум;
- сума виплат для однієї сім'ї обмежена 2,4 тис. грн.

території України. На його погляд, не варто було створювати комісії для перевірки переселенців. Ситуація із забезпеченням житлом, на думку Г. Туки, взагалі катастрофічна. За його словами, лише в Донецькій області на підконтрольній Україні території нині проживає понад 720 тисяч переселенців із окупованих територій. Щоб їх розмістити, фактично треба побудувати цілий обласний центр. «У результаті гібридної війни Україна втратила понад 20% надходжень до держбюджету, але отримала водночас додаткове навантаження у вигляді соціальних виплат для майже двох мільйонів чоловік», — зауважив Георгій Тука.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Валерія Лутковська заявила, що Мінсоцполітики розглядає внутрішніх переселенців як додаткове навантаження, усіляко намагаючись порушити їхні права та свободи, про що, зокрема, свідчить ухвалення горезвісної постанови Кабміну № 365. «Те, що сьогодні відбувається по відношенню до вимушених переселенців та громадян України, є кате-

горично неправильним та матиме жахливі наслідки», — сказала вона.

Спеціальний представник Генерального секретаря Ради Європи по Україні Режіс Бріїа також визнав, що деякі положення постанови №365 суперечать стандартам Ради Європи та Європейській декларації з прав людини. «Вимушені переселенці залишилися на території своєї держави, а отже, вони можуть користуватися такими ж правами і свободами, як й інші громадяни України», — сказав він.

Голова моніторингової місії ООН з прав людини в Україні Фіона Фрейзер наголосила на необхідності розробки державної стратегії щодо вимушених переселенців.

Голова комітету резюмував, що роботу уряду щодо виконання зазначених рекомендацій не можна визнати задовільною та закликав провести спеціальне засідання РНБО, присвячене захисту прав і свобод вимушених переселенців та громадян, які залишилися на тимчасово неконтактній території України.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Чому бойовики обстрілюють пішохідний перехід у Станиці Луганській...

Єдиний пішохідний перехід у Луганській області (КПВВ) на лінії розмежування в Станиці Луганській з нового року перетнула рекордна кількість жителів — майже 400 000 осіб. Найбільше навантаження припало на спекотні липневі дні. Абсолютний рекорд одного дня становить 6111 осіб (23 липня 2016 року).

Незважаючи на те, що чи не щодня перехід у Станиці Луганській обстрілюють бойовики самопроголошеної «ЛНР», військовослужбовці ЗСУ прикладають максимум зусиль, щоб громадяни почувалися безпечно й комфортно.

Завдяки командирам бригад і простим солдатам перехід працює безперебійно, за винятком часу обстрілів, коли є небезпека для мирних громадян.

Схоже, комусь у «ЛНР» не вигідно, щоб луганчани купували дешеві і якісні українські продукти, отримували тут у банкоматах пенсії, спілкувалися із земляками й родичами. Тому постійно нагнітається ситуація.

Перехід у Станиці Луганській міг би стати символом миру й злагоди, отаким невеликим острівцем, де не стріляють і панує спокій, де противник справді демонструє миролюбство. Адже люди по обидва боки лінії розмежування хочуть спілкуватися. Але протягом тривалого часу в Станиці Луганській можна спостерігати протилежну картину. Бойовики, які засіли на панівних висотах за Сіверським Дінцем, знову й знову порушують режим тиші. Гатять із автоматів,

кулеметів, мінометів, іноді навіть снайпери працюють, тим самим вкотре демонструючи, що мир їм не потрібен. Вони в більш вигідній ситуації, оскільки перебувають на висотах, а підрозділи ЗСУ — у низовині.

Ситуація вибухонебезпечна: заради декількох тисяч рублів «бойових» проросійські сепаратисти створюють небезпеку для тисяч людей. Або тут велика політика: поки стріляють, показують війну по телевізору — надходить допомога з Росії. Адже кожен обстріл на переході опиняється в центрі уваги громадськості. Або ватажки бандформувань не хочуть, щоб люди бачили, як живуть за Сіверським Дінцем. Якщо почитати луганські «бо-

йові листки» і поїхати самому подивитися, а що в сусідів, то картина зовсім інша. Схоже, комусь не вигідно, щоб люди знали правду, тому потрібно їх увесь час тримати в напруженні й невіданні.

Ще одна цікава деталь. Стріляють бойовики по бідних районах Станиці. Там, де розташовані вілли луганських багатіїв, не впав жоден снаряд.

Богдан КУШНІР.

Луганська область.

На знімку: ось такі руйни зустрічають людей на переході в Станиці Луганській.

Фото автора.

ОК «Захід» обладнає у школах патріотичні класи

Представники оперативного командування «Захід» передали для шкіл сіл Рокитне та Глинне Рокитнівського району Рівненщини плакати і наочну агітацію для обладнання класів патріотичного виховання дітей та молоді.

«Ми хочемо також із зони АТО привезти в ці класи гільзи, осколки від мін та снарядів, щоб наші діти усвідомили, що зараз відбувається. Поступово спробуємо допомогти з обладнанням патріотичних класів у всіх школах Рокитнівського району», — каже виконуючий обов'язки начальника відділу військово-цивільного співробітництва ОК «Захід» підполковник Андрій Рісюк.

«Надані військовими плакати та наочна агітація дуже допоможуть нам у патріотичному вихованні сучасної молоді. Ми розуміємо, наскільки це важливо. Навіть придумали військово-патріотичну гру, в яку грають наші діти», — розповів директор Рокитнівської школи №2 Володимир Близнюк.

Рівне.

На знімку: військові передають плакати і наочну агітацію Рокитнівській школі №2.

Фото надане прес-службою ОК «Захід».

Олександра ЮРКОВА.

Гра в демократію

Що не каже, а часи все-таки змінюються і політичні звичаї м'якшають. Якщо колись диктатори, прийшовши до влади, одразу затискали народ у кулак так, щоб ніхто проти писнути не смів, то нині різноманітним диктаторам доводиться враховувати світову ситуацію і зображувати демократів. Не виняток і ватажок так званої ДНР О. Захарченко. Посада у нього дещо дивна — не президент, не голова, не прем'єр, а глава «ДНР». Просто, але зі смаком. Його називають маленьким царьком, однак хватка у нього, як у справжнього: ставши володарем, одразу прихлопнув усі газети, які виходили колись в області, навіть безневинний «Вечерний Донець», закрив місцеві й українські телеканали, профспілки, а вже про колишні партії й говорити нічого — від них залишилися самі спогади.

Проте новоявлений володар розуміє, що треба дотримуватися якогось політесу, забезпечити хоча б видимість демократії й народовладдя. Для цього поспіхом під дулами автоматів було проведено референдум про відділення від України, створено ручний парламент, іменований народною радою, і щось на кшталт місцевих рад. Щоб імітувати народну підтримку, зганяють людей на мітинги і від їх імені шлють петиції до ООН, ОБСЄ та інших міжнародних організацій. А нещодавно й зовсім намудрили: вирішили провести праймеріз. Навздогін за Росією. Захотіли приголомшити всіх, показавши, що демократії в «ДНР» антропи не менше, ніж в Америці й Росії.

Щоправда, пересічні громадяни й уявлення не мають, що це за фрукт і з чим його їсти. Мій сусід сказав так: «У мене немає слів, одні висловлювання». Але кого цікавить думка пересічних людей, коли треба показати світовій громадськості, нібито в «ДНР» з демократією суцільний ажур. І що ви думаєте, у деяких країнах клінували на це й навіть відправили своїх спостерігачів на ці праймерізи. Однак ця гра в демократію не може вводити в оману мислячих людей, адже відомо, що вовк залишається вовком, у яку шкіру його не вдягати.

Володимир КУЗЬМЕНКО.
Донецьк.

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Покажіть Заходу ешелони з Росії

Українська розвідка встановила нові факти поставок військової техніки, зброї, боеприпасів, палива на територію нашої держави. На залізничну станцію Донецьк-2 прибуло 30 платформ з танками і самохідними артистановками, вагони з особовим складом, цистерни з паливно-мастильними матеріалами.

Таке повідомлення, яке поширили вітчизняні ЗМІ 19 липня, не вперше доводять до відома українців. А де офіційні заяви з цього приводу Верховної Ради, Президента, уряду чи хоча б МЗС? Де звернення до міжнародних структур — ООН, ЄС та й самої Росії? Не треба нам про це розповідати, ми й без того знаємо, хто вбиває наших синів і батьків. Покажіть світу ешелони, які перетинають наш кордон з танками і зброєю. Тоді глава сусідньої держави не буде заявляти «іхтамнет». Мовчання наших державних структур дає козирі Путіну й Лаврову говорити про відсутність російської зброї і солдатів на Донбасі.

З приводу кожного зафіксованого факту перетину кордону ешелонами з Росії мали б бути категоричні офіційні заяви. А Мінінформції мало б домагатися розміщення фото та відео у світових ЗМІ. Фото російських ешелонів з танками на шпальтах європейських газет відкрили б очі ситим європейцям на те, з ким веде війну Україна.

Дивно, що за весь час подій на Донбасі мені особисто не потрапляла на очі жодна офіційна заява з приводу порушення наших кордонів російськими танками і солдатами. Державні мужі нехтують прописну істину: війну ведуть не тільки на полі бою і не тільки зброєю. Чому так робиться, нам, пересічним громадянам, не зрозуміло.

Василь ПУСТОВІТ,
пенсіонер.

Вінниця.

Об'єднані бідною

Минуло вже півтора року, як мешканці Широкиного залишили власні домівки. Як облаштувалися селяни на новому місці та яку допомогу отримують — дізнався «Голос України».

Щоб отримати акт про знищене житло, потрібно... повернутися додому і знайти депутатів

Цього літнього чоловіка часто можна побачити на патріотичних акціях у Маріуполі. Ще кілька років тому Степан Лисень мав квартиру у приморському місті, але на пенсії вирішив продати житло і купити будиночок у селі. Тримав кіз, курей, качок, гусей, мав город. Сьогодні Широкиного, в якому мешкав пенсіонер, немає — воно знищене. Із села 67-річний Степан Ілліч виїхав 16 лютого 2015 року. За кілька днів до того вдалося відправити в місто дружину: сусід їхав на своєму авто, випадково виявилось вільне місце.

— За кілька днів сусід повернувся забрати деякі речі з дому. Тоді обіцяли коридор, перед колоною ОБСЄ прорвалось кілька автомобілів. Сусід каже мені: «Збирайся, поїхали». Та як я поїду: кози, кури... І тут починають лягати снаряди: за сто метрів, за п'ятдесят. «Збирайся, — кричить сусід, — швидше, бо через тебе і мене вб'ють!». Так і заскочив до машини в самих капцях. Із документів узяв тільки паспорт і пенсійне посвідчення. Все інше залишилося в домі, — каже Степан Лисень.

Про долю свого будинку співрозмовник не знає нічого. Каже, там стояла ворожа диверсійно-розвідувальна група, із даху гатили по позиціях сил АТО. «Дім на підвищенні, звідти зручно стріляти в бік моря. Село було формально нейтральним, але насправді — «деєнерівським», їхні військові їздили вулицями. Потім настав лютий, бої за село, просто у мій двір заїхав танк і стріляв. У городі вибухали снаря-

ди, розбило паркан, літній душ, сарай. А де мені ховатися? Заскочив у погріб два на два метри і там сидів», — зазначає мешканець Широкиного.

Разом із дружиною вони орендують квартиру в Маріуполі. Платять орендну плату та комунальні послуги. Безплатного житла для переселенців немає, зауважує співрозмовник. Із лютого цього року припинили платити адресну допомогу на оренду житла. Степан Ілліч каже, що під час кількох відвідин управління соціального захисту населення так і не зміг розібратися, чому його позбавили такої допомоги. Так само припинили виплату пенсій — усім переселенцям, хто отримував гроші не в Ощадбанку.

— І в Пенсійному фонді, і в соцзабезі, і в Ощадбанку — шалені черги. Шукають «липових» переселенців, і всіх змушують перереєстровуватися. Шукають тих, хто живе на окупованій території, але оформився в Маріуполі. Але хіба не видно, що ми з Широкиного? Село знищене, мешканців не залишилося, ми втратили все. Ви підозрюєте, ніби хтось туди повернувся? — обурюється Степан Ілліч. — Адже на блокпостах стоять прикордонники, СБУ. Візьміть їхню базу й подивіться, хто повертався до окупованої території, а хто ні.

Пенсіонер розповідає, що одного разу побачив оголошення про те, що якась юридична компанія нібито безплатно допомагає складати позови про відшкодування збитків від знищеного житла. «Прийшов до їхнього офісу, а мені кажуть: складайте акт і підпишіть його у двох місцевих депутатів, один із них має бути з вашої вулиці. Плюс сільський голова. Це що, мені їхати на окуповану територію, щоб знайти де-

Степан Лисень (у центрі) є активним учасником проукраїнських акцій у Маріуполі. Липень 2016 року.

путатів і голову? Виходить, ті, у кого є зв'язки за лінією розмежування, оформили акти і можуть отримати гроші. А у кого немає?» — питає учасник українських мітингів у Маріуполі.

Степан Лисень — один із небагатьох широкинців, хто виявляє активну громадянську позицію. Більшість пенсіонерів, яких вивезли в лютому 2015-го, заклопотані проблемами елементарного виживання.

Квартира на чотирьох — для економії

Цю квартиру в старому будинку на Лівому березі Маріуполя знімають чотири літні жінки. Ще донедавна всі вони були мешканками Широкиного. Сьогодні односельців об'єднує спільний дах над головою. Об'єдналися, щоб вижити. Пенсія кожної — понад тисячу гривень. Щомісяця потрібно віддати гроші за оренду житла, на ліки і трохи — на продукти. «У мене дуже велика пенсія, 1400 гривень», — чи то жартома, чи то всерйоз каже одна з жінок, Олександра Велика. Вона розмовляє суржиком — так, як багато хто в цьому українському селі.

Про те, що коїться вдома, мешканки квартири дізнаються із телевізійних новин. І не впізнають рідних вулиць. Пригадують, як було до війни, і плачуть. «Щодня чуємо по телевізору: Широкине, Широкине... У нас там клаптик землі. Нічого живого не залишилося, б'ють щодня», — не стримує сліз одна із співрозмовниць.

— Я в підвалі сиділа в калосах і курточці, так і приїхала. Оце все чуже на нас, — показує на одяг Олександра Велика. — Донька в Макіївці по сусідах, по вулицях і по ринках із простягнутою рукою ходила: мовляв, дайте хоч щонебудь, бо мама гола зовсім.

— Голі й босі поїхали, в калосах і фуфайці, тому що сказали: мовляв, на два дні — і повернетесь. А ми приїхали — і до сьогодні тут, — пояснює 87-річна Лідія Пономарьова.

У Широкиному в неї був гарний дім із доглянутим подвір'ям. Навіть на городі сил вистачало поратися. Жінка каже, що весь час молиться за мир. Понад півроку не виходить на вулицю: в будинку, де мешкає нині, немає ліфта, а пенсіонерка може пересуватися лише на ходунках. «Питала, що з домом. Кажуть, стеля впала, а потім дощі, все погнило там, немає нічого. Ми щодня плачемо, згадуємо. Як далі жити?» — питає пенсіонерка.

За півтора року бойових дій померли від хвороб і поранень понад 40 широкинців. Один із них — чоловік Таїсії Лихацької, ще однієї мешканки квартири на Лівому березі. «Чоловік залишався вдома, не захотів виїздити. У нас велике господарство було, він залишився сторожити. Нас вивезли, а за чотири дні чоловіка виявили в підвалі пораненого. Відвезли до лікарні, а через годину він помер», — розповідає жінка.

У міській раді закликають розв'язувати проблеми на законодавчому рівні

Попри численні проблеми і стреси, пенсіонерки тепло згадують добрих людей, які допомагають облаштовуватися на новому місці. Хтось приносить речі, хтось — продукти. Але системного бачення, що робити з такими переселенцями, у державі немає. Про це говорять і місцеві депутати.

— На нещодавній сесії міської ради я звернувся до народних депутатів України, обраних від Маріуполя, і мої колеги підтримали звернення. Є низка пунктів, за якими ми хотіли би якнайшвидшого вирішення питань щодо переселенців, — наголошує депутат міської ради Богдан Дужик, який входить до складу робочої групи з питань ВПО.

Серед пропозицій, які містяться у зверненні, — розроблення національної програми щодо вирішення питань внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій України, ухвалення законів «Про покриття витрат на відшкодування збитків, що виникли у зв'язку з проведенням АТО» та «Про тимчасове надання державного житла для осіб, які таке втратили в результаті проведення АТО». Крім того, на думку депутатів міської ради, варто переглянути порядок надання адресної допомоги й пенсій внутрішньо переміщеним особам, а також медичної допомоги для таких людей. Також депутати пропонують створити в Маріуполі регіональний центр допомоги для переселенців при Міністерстві з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України.

Леонід ВАСИЛЕНКО,
Ліна КУЩ.

Маріуполь
Донецької області.

Фото Євгена
СОСНОВСЬКОГО.

До Маріуполя мешканці Широкиного приїжджали з мінімумом речей і документів. Гадали, залишають домівку на кілька днів, а вийшло, що назавжди. Лютий 2015 року.

Сорок дітей із Вінниччини, батьки яких загинули або дістали поранення під час бойових дій на сході держави, відпочиватимуть у Польщі. Вони гостюватимуть у польських друзів з 25 серпня по 4 вересня, інформує наш власкор Віктор Скрипник

Сумські митники та журналісти зустрілися, щоб... пограти в шахи. Змагання відбувалося у 5 турів і тривало 2,5 години. Звісно, перемогла дружба, однак щодо конкретних посад та прізвищ, то «на всіх фронтах» домінували митники. Вони посіли перше та друге місця серед чоловіків і здобули «золото» серед жінок, повідомляє наш власкор Володимир Чернов

ЕКОЛОГІЯ

Шкідливі речовини в столичному повітрі перевищують норму

Останніми днями столичні мешканці помітили в повітрі біле марево. Як пояснюють фахівці, викликане таке явище високою температурою та відсутністю вітру, що призводить до накопичення і утримання шкідливих домішок у нижньому шарі атмосфери.

Тим часом за інформацією Головного управління Держпродспоживслужби в Києві, 22—25 липня рівень забруднення в столиці в рази перевищував середньодобові гранично допустимі концентрації. При цьому не виключається, що при збереженні високого температурного режиму, відсутності три-

валих опадів і вітру рівень забруднення атмосферного повітря зростатиме. Це може спричинити загострення хронічних хвороб верхніх дихальних шляхів, легенів, серцево-судинної системи, алергійні вияви, зокрема бронхіальної астми. Тому особам, схильним до таких захворювань, людям похилого ві-

ку та дітям рекомендується обмежити перебування на відкритому повітрі вдень. Під час підвищеної сонячної активності краще зовсім утриматися від прогулянок. Перебувати в цей час на пляжі взагалі не рекомендується. Держпродспоживслужба пропонує владі Києва обмежити рух автотранспорту центральними вулицями міста, особливо вантажного. При цьому рух на центральних автомагістралях має бути безперервним, без заторів, додали там. Також необхідно поливати автодороги, прибудинкові території та зелені зони біля будинків у ранковий і вечірній час.

Вл. інф.

У водогоні виявлено кишкову паличку

У шести з десяти сільрадах Любашівського району Одеської області лікарі санітарно-епідеміологічної служби виявили в джерелах питної води кишкову паличку. Вода не відповідає санітарним нормам у двох навчальних закладах сіл Бокове й Агафіївка, крім того, інфекцію виявлено в центральному водогоні в Троїцькому, Петрівці й Новокарбівці.

Усім головам сільських рад надіслано листи з вимогою негайно провести знезараження води для того, щоб не допустити спалаху інфекційних захворювань.

Дослідження провели також у райцентрі — селищі міського типу Любашівка. Були відібрані проби води з артезіанських свердловин і криниць. Фахівці дійшли висновку,

що вода в артезіанських свердловинах безпечна, а от пити з колодязів вони не рекомендують. — Тільки 15% жителів району споживають якісну воду з артезіанських свердловин, — зазначив завідувач Любашівського міжрайонного відділу лабораторних досліджень Олег Михневич. В'ячеслав ВОРОНКОВ. Одеська область.

Наколомийкували на рекорд

У Коломийському районі Прикарпаття зафіксували рекорд України у категорії «Масові заходи».

У селі Королівка відбувся XIV Міжнародний фольклорно-етнографічний фестиваль «Коломийка-2016». Під час дійства 2 тисячі 507 осіб одночасно проспівали і станцювали коломийку (на знімку). Масове виконання покутсько-гуцульського жанру вдало організували народні артисти України Іван Кавацюк та Оксана Савчук — відомий дует «Писанка». Представник Книги рекордів України Ганна Крисюк вручила «Диплом про встановлення рекорду» начальнику відділу культури райдер-

жадміністрації Людмилі Федор. Дякуючи за відзнаку, вона сказала, що «цього разу «Коломийка» нас згуртувала. Ми коломийкували на добробут, на процвітання, на мир у нашій державі». Основним завданням фестивалю є розвиток та пошук різноманітних форм фольклору, звичаїв, традицій та обрядів різних регіонів України та інших країн. Саме тому до Королівки завітали представники багатьох областей України, Польщі та Молдови. У рамках фестивалю у Національ-

ному музеї народного мистецтва Гуцульщини і Покуття ім. Й. Кобринського провели конференцію «Обрядовий хліб Коломийщини» та презентували виставку хлібних виробів. Також діяли різноманітні експозиції та репрезентації музичних подвір'їв «Гостинна Коломийщина». Усі охочі могли ознайомитися із побутом, культурою, стравами гуцульських, покутських сіл, лемківськими традиціями.

Галина БРУХАЛЬ. Івано-Франківська область.

Фото надане прес-службою ОДА.

Дрова рубають — тріски летять

Учора в столиці біля Держлісагентства екологічні організації і активісти провели акцію з вимогою відставки в. о. голови агентства Христини Юшкевич, яка, на думку екологів, саботує створення національного парку на місці «царських» полювань у Сухолуччі біля Києва.

До протестувальників вийшла Христина Юшкевич. Між ними відбулася дискусія щодо створення національного парку. Водночас учасники акції закликали високопоса-

довців вжити заходів із недопущення вирубування лісів, адже не для кого уже не секрет, що частогусто цілі масиви у заповідних зонах ідуть під сокиру, а цінну вітчизняну

деревину окремі ділки, наближені до керівників лісгосподарських установ, відправляють на експорт.

На знімку: активісти рубають дрова для в. о. голови Державного агентства лісових ресурсів України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Шукають зловмисників, які винищили майже дві сотні дубів

У Лебединському районі на Сумщині спіяли аж 189 дубів. Показово, що пиляли та возили ліс, як розповідають місцеві жителі, кілька днів, але правоохоронцям про це стало відомо, коли все закінчилось. Тепер допитують посадовців підприємства «Лебединський агролісгосп» та перевіряють місцеві лісоділь-

Буквально наступної ночі після того, як у Лебе-

динському районі виявили незаконну порубку де-

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Цікавилися січковим стрілецтвом

У мальовничому селі Гутисько, що у Бережанському районі на Тернопільщині, розкинувся табір «Червона калина», організований обласним осередком Спільки Української молоді за сприяння відділу сім'ї та молоді ОДА. Він тематичний, присвячується 100-річчю бою українських січових стрільців на горі Лисоня. Відзначатьмуть подію на початку вересня. Учасники табору більше могли дізнатися про події сторічної давнини з виставки стрілецьких світлих «Героям Лисоні — вдячна Батьківщина». Разом з українськими дітьми у таборі відпочивали «сумівці» з Австралії — осередку Джілонг, що поблизу Мельбурна. Вони також відкрили для себе цікаві сторінки історії українського народу.

Вл. інф.

Найбільше виїхало до Угорщини, Чехії та Ізраїлю

У нинішніх умовах, коли Європу заповнили переселенці з Азії й Африки, прикордонне Закарпаття також не обійшла ця хвиля. Нині на обліку в регіоні перебуває 1115 іноземців, які мають посвідки на тимчасове проживання. Більшість із них живуть тут у зв'язку з працевлаштуванням та роботою у релігійних організаціях. А постійно в області мешкають 2456 іммігрантів.

Водночас оформлено 444 виїзди закарпатців на постійне місце проживання за рубіж. Найпопулярніші країни для еміграції — Угорщина, Чехія та Ізраїль.

Василь НИТКА. Закарпатська область.

ЦИФРА

10 автобусів виробництва «ЕлектронТранс» отримало львівське комунальне підприємство АТП № 1. Три машини уже працюють на маршрутах. Інші виїдуть на вулиці, коли завершиться процедура оформлення документів та встановлення GPS-трекерів. Нові автобуси планують скерувати на обслуговування маршрутів № 3А, № 4А та № 16, — повідомляють у прес-службі Львівської міськради. Христина ГОРОБЕЦЬ.

Онлайн-навчання для сімейних лікарів

Щоб навчити медиків первинного рівня вчасно виявляти онкологію, у Дніпропетровській обласній раді вперше в Україні провели онлайн-навчання для 250 сімейних лікарів з усіх районів регіону. Досвідом із колегами поділилися фахівці з медакадемії. Вони розповіли про нюанси діагнос-

рев, у Сумах на території «Зеленбуду» затримали вантажівку з дубовими колодами без маркування. Чи лебединські там дуби, наразі невідомо...

Володимир ЧЕРНОВ. Сумська область.

тування раку, його перші ознаки, огляд пацієнтів тощо.

За словами голови облради Гліба Пригунова, онкозахворювання лідують серед причин смертності населення, а мінімізувати ризики допоможе вчасне їх розпізнавання. Саме тому було ініційовано низку онлайн-курсів для сімейних лікарів, на яких профільні спеціалісти навчили б сімейних лікарів виявляти небезпечні хвороби.

Галина НЕРЕТІНА. Дніпропетровська область.

Розповіли про видатних земляків

Книгу «Новоград-Волинський. Персоналії» презентували на малій батьківщині Лесі Українки в музеї родини Косачів.

Як розповіла керівник редакційної групи видання член Національної спілки краєзнавців України Ліна Наумець, починалося все з розпорядження тодішнього міського голови Володимира Загрівого «Про створення редакційної групи з видання краєзнавчого люстрованого довідника «Новоград-Волинський. Енциклопедія» з метою збереження та використання культурного надбання міської територіальної громади. На 416 сторінках довідника вміщено розповіді про понад 850 знаних людей, які народилися або пов'язали свою долю з цим краєм.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО. Житомирська область.

СПОРТ

Потроху обживаються в Ріо

У суботу на столичній Софійській площі ми урочисто проводжали наших олімпійців до Бразилії. А в понеділок перша група українських атлетів дісталася Ріо-де-Жанейро, де захищатиме честь країни на Іграх XXXI Олімпіади.

Український десант робив марш-кидок транзитом через Амстердам. Бразилія, де нині панує зима, зустріла олімпійців хмарною погодою та темрявою. Після проходження всіх формальностей і процесу акредитації українці розмістилися в Олімпійському селищі.

Там тепер мешкають українські спортивні гімнасти, веслувальники, вітрильники, представники стрибків на батуті, стрільби з лука. Українці вже почали тренування на олімпійських об'єктах. З кожним днем українська присутність у Ріо розширюватиметься.

До речі, нас на Олімпіаді буде більше на одного учасника — 206 спортсменів. Рапіристка Ольга Лелейко братиме участь в Іграх XXXI Олімпіади. Приемну звістку повідомила Міжнародна федерація фехтування (FIE) Національному олімпійському комітету України.

Річ у тім, що НОК Ізраїлю не використав квоту на участь в індивідуальних змаганнях з фехтування на рапірах. Згідно з рейтингом FIE Ольга Лелейко, котра посідала місце за ізраїльською спортсменкою Делілою Гатуель, дістала олімпійську путівку.

Чемпіонський дует

Армрестлінг. Лас-Вегас (США). Чемпіонат світу. Українські атлети 30-річний Андрій Пушкар (з Кременця) і 23-річний Олег Жох (Рівне) вибороли золоті медалі.

Пушкар, тепер уже одинадцятиразовий чемпіон світу й одинадцятиразовий лауреат європейських першостей, у вирішальній сутичці в надважкій категорії проти представника Казахстану Дмитра Трубина (триразового чемпіона світу) здобув переконливу перемогу — 5:1.

А в фінальному поєдинку категорії Unlimited Олег Жох, багаторазовий чемпіон Європи та світу, з таким самим рахунком здолав господаря змагань Крістіана Бінні.

Відомі суддівські бригади

Футбол. Як відомо, завтра українські клуби вступають у боротьбу в третьому кваліфікаційному раунді Ліги Європи. Поєдинок у Загребі (Хорватія) між місцевим «Локомотивом» і полтавською «Ворсклою» обслуговуватимуть австрійські арбітри.

Рефері — Гаральд Легнер. Його помічники — Андреас Гайндрайг та Максиміліан Гольбич. Четвертий рефері — Юліан Вайнбергер.

Знаємо також, хто судитиме матч на стадіоні «Ніка» нашої «Олександрії» з хорватським «Гайдуком» (Спліт). Це фахівці з Литви. Рефері — Гедімінас Мажейка, асистенти — Вітаутас Шимкус, Вітеніс Казлаускас, четвертий арбітр — Донатас Сіменас. Делегат УЄФА — Едгарс Пукінскас (Латвія). Суддівський спостерігач — Горан Мігалжевич (Чорногорія).

Золотий «запас» французів

Мангайм (Німеччина). Французька збірна здобула найбільшу перемогу у фіналах юнацьких чемпіонатів Європи (U-19).

Франція — Італія 4:0. Голи: Огюстен, 6, Бляс, 19, Тусар, 82, Діоп, 90+2.

Це третя перемога французів на таких змаганнях. Раніше вона тріумфувала 2005 та 2010 років.

«Депутатський» парк розділили між бійцями

У Кременчуці жеребкуванням визначили власників понад півтори сотні земельних ділянок із числа учасників бойових дій, інвалідів війни та членів сімей загиблих воїнів. 97 ділянок — під житлове будівництво у колишньому парку «Депутатський» (свого часу де-

путати міськради посадили там дерева, та вони не прижилися). Ще 54 ділянки — під індивідуальні гаражі.

Охочих отримати землю серед пільговиків значно більше, тож щасливців обирали жеребкуванням. Провели його за участю представників влади, гро-

мадськості та ЗМІ. Записки з номерами ділянок діставали з прозорої скриньки (на знімку). Тож нарікань на процедуру не було.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтавська область.

Фото з сайту кременчуцького видання «Програма плюс».

АНТИКОРУПЦІЯ

Вимагали у підприємця півмільйона

Співробітники СБУ у Тернопільській області затримали в обласному центрі неподалік залізничного вокзалу двох працівників фіскальної служби, які вимагали у підприємця гроші за нестягнення нібито накладених за результатами перевірки штрафів. Спочатку хотіли отримати 500 тисяч

гривень, але в результаті «торгів» погодилися взяти відкуп у вигляді талонів на бензин на суму 5 тис. грн. Посадовців затримали під час отримання хабара. Відкрито кримінальне провадження, триває слідство.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

Затримали на гарячому

В Одеській області правоохоронці спільно із співробітниками УСБУ затримали на гарячому співробітника однієї з місцевих прокуратур. Він вимагав у підозрюваного у вчиненні злочину 5 тисяч гривень і обіцяв пом'якшити покарання. Як повідо-

мили в обласній прокуратурі, тривають слідчі дії. Хабарникові світить до 12 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

«Кіборг» ініціював нову форму реабілітації — з родинами

За ініціативи захисника донецького аеропорту вінничанина Леоніда Гуменного на Вінниччині організували табір відпочинку для бійців АТО та їхніх сімей.

На організацію наметового містечка обласна влада виділила сто тисяч гривень. Харчування і перебування у таборі безплатні. Заплановано проведення восьми табірних змін тривалістю п'ять днів кожна. Одночасно у таборі можуть перебувати п'ять родин. Загалом за час проекту відпочинуть майже двісті дорослих і дітей. Як стверджують психологи, така обстановка сприяє створенню атмосфери довіри у сім'ї, а тим, хто побував на війні, допомагає краще адаптуватися до умов мирного життя.

— На державному рівні аналогічних програм сімейного відпочинку для учасників АТО поки що немає, — стверджує заступник директора департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької ОДА Ірина Коцюбівська. — Практика нашого табору переконує, що в їх започаткуванні є нагальна потреба.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фейкове повстання проти реальних навчань

Ще під час підготовки командно-штабних навчань «Південний вітер-2016» на Херсонщині кремлівські пропагандисти вкинули у стрічки новин чергову «сенсацію» про те, що селяни з Чаплинського району області буцімто повстали проти навчань і вимагають від підрозділів ЗСУ піти геть. Насправді «повстання» звелося до того, що група мешканців села Червона Поляна запросили на розмову офіцерів, щоб ті розповіли їм, чиї саме ділянки зачеплять навчання і чи не розтягнуться вони до початку осінньої посівної.

«На зустріч, якій приписали блокування навчань, прийшло троє осіб. Їх лише цікавило, чи не зашкодять заняття військових родючості землі — адже восени на своїх ділянках власники збираються сіяти рапс. Та з огляду на те, що питання стосується не тільки цих трьох осіб, працівники підрозділу військово-цивільного співробітництва наступного дня запросили на розмову усіх сільських пайовиків. Там останні отримали інформацію про те, що навчання завершаться незабаром. А перед від'їздом учасники військового вишколу потурбуються, щоб ділянки привели до ладу. Жодних вимог про заборону навчань не пролунало — в Чаплинському районі живуть патріоти, котрі своїх захисників і їхні потреби розуміють», — справедливо зазначила у розмові з кореспондентом «Голосу України» керівник обласного Центру допомоги учасникам АТО Наталя Возаловська.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Безпека вища за ритуали?

РЕПЛІКА

Після двадцяти з лишком неспокійних днів прочани нарешті дісталися Києва. Судячи з усього, дійство викликає мало позитива в більшій частини співвітчизників. І хоч, за словами панотців, День хрещення Русі — всенародне свято, стає боязко... аби він не перетворився на день великих провокацій, до яких спричинить, хоч як не дивно це звучить, Всеукраїнська хресна хода миру, любові та молитви за Україну, організована Українською православною церквою Московського патріархату.

Не варто переповідати все те, що вже на слуху у громадськості. А от про почуття скажемо. Триво-

га, неспокій, невпевненість, настороженість... І це не дивно. Насамперед через те, що, як не нази-

вай, а держава перебуває у стані війни! І владним структурам слід би було знайти вагомі аргументи для того, щоб якщо не переконати, то принаймні вказати організаторам, що зараз не час для проведення таких масштабних акцій. Причин більш ніж досить: хоч би й те, що серед натхненників ходи — центри ворожої антиукраїнської пропаганди, що й досі привільно почувуються в Україні.

Тепер от маємо: «Сили Національної поліції України та Національної гвардії України заблокували прохід хресного ходу вулицями Києва у зв'язку з виявленням бойових гранат і муляжу», — повідомив міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков.

«Виявлені муляжі і реальні бойові закладки з гранатами не залишили у нас сумнівів у реальності погроз і провокацій. Силами Нацполіції і Нацгвардії заблоковано прохід прочан вулицями Києва. Безпека громадян вища за релігійні ритуали», — написав міністр. І далі: «Саме тому сьогодні, отримавши відповідну інформацію, з метою запобігання можливих терористичних загроз і провокацій навколо хресного ходу Православної церкви (МП) мною було дано вказівки втрутитися в порядок анонсованої організаторами ходи Києвом», — пояснив міністр.

Природно, що співвітчизники стривожені! Вже не залишається жодного сумніву, що це неприкритий і лицемірне просування «руського мира» в Україну. А що заважало представницьким органам міст і містечок України вчинити так, як міськра-

да Борисполя, й ухвалити рішення не пускати хресну ходу своїми містами? Чи не було б це цілком природним, обґрунтованим і законним?! Уявімо, що так само вчинили б на Харківщині, Полтавщині, Рівненщині, Житомирщині, Київщині?!

Та от біда: не секрет, що духовенство часом забезпечує високі рейтинги деяким кандидатам у депутати, а вони своєю чергою, ставши нашими обранцями, продовжують загравання з попами. Зокрема, і з представниками Московського патріархату.

За даними засобів масової інформації, охороняють прочан майже 4,5 тис. поліцейських. Учасників ходи мають намір перевіряти на металошукачах. Також у них перевірятимуть паспорти. Через хресну ходу мали перекрити рух транспорту у центрі столиці...

Воно нам треба було? **Віктор ПРИМА.**

На знімку: правоохоронці охороняють учасників хресного ходу біля своєрідного «блока» противників проходження колони через Бориспіль у Київській області.

Фото В'ячеслава РАТИНСЬКОГО / УНІАН.

Себе він називає... річкою

Хіба так буває? Щоб втекти від обстрілів зі свого дому — окремого, на два входи — і стати щасливим у місті, де до цього ніколи не був? Приклад заслуженого журналіста України, 67-річного росіянина Юрія Хромушина (на знімку), доводить, що так.

Зустрітися ми домовилися у кав'ярні. Він ще здалеку замахав рукою: «Ви живете в Європі! Ви не розумієте свого щастя!» Юрій Хромушин розмовляв російською, як він звик у Луганську, де прожив 40 років, та на батьківщині — у псковському селі. Каже, що на Чудському озері виріс і зі свого села краєчок Естонії бачив. Я ж спілкувався з ним українською і жодних проблем у нас не виникло. Виходячи з кав'ярні, дівчатам, що подавали каву, сказав українською: «Дякую!»

За розмовою Юрій Хромушин забуває смакувати кавою — розмова про війну. Тих, хто зруйнував його мирне життя, він уникає називати прямо, аж наче й досі остерігається — тільки якщо вже не обійти, вживає назву «ополченці» або «ті». Російською це звучить більш гидливо: «ети».

Себе він називає річкою, що повільно тече рівниною: ніколи не був активістом партій, не мітингував, тільки фотографував. Зате дружина була в місцевій організації «Батьківщини» і виїхала першою. Юрій Миколайович, як би й хотів, не міг цього зробити — кинути власний будинок з усім нажитим добром, а голов-

не — 90-річну матір?! Терпів до останнього.

Але коли проросійські бойовики почали лупити з «Градів» за 400 метрів від його будинку, наважився: «Біля мене територія заводу, і вони там виставили «Гради» та бахали по українських військах. Одну установку прикріпили на якусь дрезину та возили по залізничній колії, щоб уберегти від вогню у відповідь. А що той удар може бути по мирних людях — їм начхати!»

Спочатку Юрій Хромушин ховався у підвалі, а коли набридло — лише у ванній кімнаті. Коли ж дружина повідомила з Харкова, що буде «зелений коридор» для виїзду, зібрав, що зміг, посадив матір і своєю машиною поїхав по безлюдних вулицях. Зупиняє пост «ополченців»: «Куди їдеш? Там укропи будуть над тобою знущатись!» Але стара і хвора мати вплинула й на них — пропустили. З білим покривалом, прикріпленим як прапор до дверцят машини, він доїхав і до українського блокпоста: «Солдат із посадки зупинив, підліз до машини, бо стерігся снайперів, перевірив документи — так я опинився в Україні».

Спершу жили в таборі біля Сватового: «Умови

там нормальні, але для старої матері це був жах — життя в наметі, якісь люди ходять... Тоді переїхали до Києва».

Оформили виплати, а в дружини виявилася подруга, що живе в Росії, а квартиру має в Чернігові. «Так і приїхали сюди, — зітхає мій співрозмовник. — Щоб якось вийти з того стану депресивного та віддячити людям за квартиру — я став робити ремонт, хоча нічого в житті, крім фотографії, не вмів».

Зауважу, що тут він скромничає, адже жити у власному будинку і нічого не вміти — нереально. Зрештою, Юрій Миколайович увійшов у коло чернігівських фотомайстрів, завів нові знайомства, адже луганські телефонують усе рідше. «У мене таке відчуття, що вони бояться розмовляти, бо думають, що їх підслуховують», — каже він.

Друзі привезли Хромушиних і в село Локнисте Менського району та допомогли на літо взяти в оренду дачу. «Виявляється, тут картопля сама росте, — сміється Юрій Миколайович. — У нас же її треба поливати: робимо борозенки і заливаємо увечері. А у вас же благодать — все росте, як з води!»

Укріпив він хвртку палкою верби, а та... стала деревом! А які насичені сонцем і радістю виїшли у нього фото з села — голі тіла підлітків світяться

в пастельних тонах сонця, що заходить, а вони дограють у футбол...

Юрій Хромушин переконаний, що тільки з Божою поміччю йому вдалося вирватися з того пекла, на яке перетворила Донбас Росія. І навіть будинок вдалося вигідно продати. Спершу зацікавився ним сепаратист, що працював в обласній раді і особисто знав Юрія Миколайовича. Але так стали торгуватися, що навіть ріелтор радісно зітхнула, коли він відмовився купувати, — неприємні люди. А вже другий покупець залагодив усе швидко і Хромушини залишили будинок і гараж з усім

майном. Щоправда, і самі в Чернігові змогли купити гарну квартиру: «Одне вікно відкриваю — липа цвіте, друге — інша зелень око радує». Матір вдалося влаштувати в будинок для людей похилого віку, їй там добре — кімната на двох, подруги вже є — молодші, щоправда, догляд постійний і не треба за сина та внуків переживати.

Один внук, син Хромушина Денис, ще до війни виїхав у Канаду. Працював тут, в Україні, водієм, набридло йому скрізь даїшникам хабарі давати, прочитав в Інтернеті оголошення і виїхав у далеку країну. Тепер там росте

внук Хромушина, а дружина поїхала його бавити. Другий син Тарас, що працює оператором телебачення, живе під Києвом.

Юрій Миколайович сміється: «Я вже боюся наврочити — так мені добре тут!» Його фотографії уже бачили чернівці на двох виставках, а самого його часто можна зустріти біля музичного фонтана Чернігова, на вечірніх, по-літньому розманижених, вулицях, біля «Зеленої сцени»... Тут нема війни.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернівецька область.
Фото надано автором.

Новації в обліку переселенців

Постановою уряду від 8 червня 2016 р. №352 довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, у яких адресою фактичного місця проживання вказано місцезнаходження органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права, її підрозділу, будь-якого іншого приміщення, за якою внутрішньо переміщена особа фактично не проживає, підлягали перереєстрації до 20 липня 2016 року. У випадку, якщо переселенець не перереєстрував зазначену довідку, вона не є дійсною.

Зверніть увагу, що в разі наявності у внутрішньо переміщеної особи обґрунтованих причин, що унеможливають перереєстрацію довідки в установленний строк, така особа подає до уповноваженого органу за фактичним місцем проживання відповідну письмову заяву та документи, що підтверджують такі обставини. В такому разі строк перереєстрації довідки може бути збільшено до 60 днів за рішенням уповноваженого органу.

Для перереєстрації та щодо видачі довідки внутрішньо переміщена особа звертається до управління праці і соціального захисту, а раніше видана їй довідка вилучається, про що вносяться відповідні записи до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Коли чекати інспектора?

Окрім новацій, що торкнулися обліку переселенців, оформлення рахунків в АТ «Ощадбанк», уряд встановив додатковий контроль за проведенням соціальних виплат переселенцям, зокрема

субсидій, пільг, усіх видів соціальної допомоги, пенсій.

Такий контроль здійснюватимуть структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад.

Працівники структурних підрозділів з питань соціального захисту повинні завітати до переселенця не рідше одного разу на шість місяців за фактичним місцем проживання, про що складається акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї. Враховуючи графік роботи структурних підрозділів з питань соціального захисту, не досить зрозуміло, у який спосіб вдасться застати вдома переселенця, котрий працює чи перебуває у відпустці?

Досить показовим прикладом надмірного контролю є ситуація з картками АТ «Ощадбанк», які будуть для переселенця-пенсіонера одночасно пенсійним посвідченням. Дійсні вони лише за умови особистого відвідування пенсіонером АТ «Ощадбанк» перші 2 рази кожні шість місяців,

у подальшому — кожні 12 місяців. Якщо пенсіонер не з'явиться в банк, останній зупинить видаткові операції за поточним рахунком та повідомить Мінфін. В цьому випадку, окрім зупинення соціальних виплат, до переселенця-пенсіонера навідаються працівники структурного підрозділу з питань соціального захисту

ВАЖЛИВО

Довідки, видані до 20 червня 2016 р., які не скасовані і строк дії яких не закінчився, є дійсними та діють безстроково. Перереєстрації вони не потребують, і виплати за ними продовжуються.

з перевіркою фактичного місця проживання.

Більш того, для призначення або відновлення соціальних виплат структурний підрозділ з питань соціального захисту населення протягом 15 робочих днів з дня отримання відповідної заяви внутрішньо переміщеної особи проводить перевірку достовірності зазначеної в заяві інформації про фактичне місце проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи. Це в той час, коли значна частина довідок про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи потребують перереєстрації.

У випадку відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання представник структурного підрозділу з питань соціального захисту населення залишає внутрішньо переміщеній особі повідомлення про необхідність

протягом трьох робочих днів з'явитися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення для проходження фізичної ідентифікації. Фактично переселенцю необхідно відкласти всі свої справи та з'явитися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення.

Якщо внутрішньо переміщена особа протягом трьох робочих днів не з'явиться до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення, такий підрозділ надсилає їй рекомендованим листом повторне повідомлення про необхідність протягом трьох робочих днів з'явитися для проходження фізичної ідентифікації.

А якщо переселенець не з'явиться знову, може бути прийнято рішення про зупинення нарахування соціальних виплат, поновлення яких можливе лише через два місяці з дня прийняття рішення про припинення таких виплат.

Так чи інакше, внутрішньо переміщена особа має право оскаржити будь-які дії працівників структурних підрозділів соцзахисту в судовому порядку.

Наталія ТИТАРЕНКО.

Затримали інформатора терористів

Співробітники СБУ в Хмельницькій області, які виконують завдання у зоні проведення АТО, затримали на Луганщині інформатора терористичної організації «ЛНР». Два роки тому під час тимчасової окупації міста, в якому проживав чоловік, він познайомився з бойовиком одного з незаконних збройних формувань на прізвисько Тихон. Після визволення українськими військами тієї частини Луганщини майбутній інформатор залишився на підконтрольній Україні території. Згодом на зв'язок з ним вийшов Тихон та запропонував організувати збір для терористів необхідної інформації. І той почав передавати бойовикам дані про переміщення військової техніки ЗСУ, місця дислокації підрозділів, режим охорони лінії розмежування, розташування та функціонування блокпостів, види озброєння та кількість особового складу сил АТО. Для отримання даних використовував своїх знайомих, які не здогадувалися про справжні цілі збору відомостей.

Ірина КОЗАК.

Бойовики стріляють із танків та артустановок

Останнім часом російські бойовики активізували обстріли Попаснянського району. Днями вони обстріляли українських військовослужбовців поблизу Оріхового, а також вели інтенсивний вогонь по позиціях ЗСУ в Новозванівці, Лопаскиному та Попасній. Бойовики використовували заборонені Мінськими домовленостями 120-міліметрові міномети, застосовували самохідні артилерійські установки, танки, гранатомети та стрілецьку зброю всіх типів. У результаті обстрілів двоє українських військовослужбовців загинули, восьмеро дістали поранення різного ступеня тяжкості. Під час одного із зіткнень у районі с. Новозванівка співробітники СБУ виявили й незшкодили двох членів незаконних збройних формувань, одягнених у камуфляжний одяг із шевронами «1-го козачого полку Всевеликого війська донського ім. М. Платова».

Павло ВОРОНЦОВ.

Серед поліцейських Європи кращі водії — одесити

У місті Лодзь (Польща) завершився чемпіонат Європи серед поліцейських з автомобільного спорту. Перше місце в змаганнях, перемігши команди з сімнадцяти країн, вибороли правоохоронці з Одеси. Україну на чемпіонаті також представляли поліцейські з Києва, Полтави, Запоріжжя, Дніпра, Львова та Донецької області. Команду одеситів очолював засновник обласного відділення Міжнародної поліцейської автокорпорації Володимир Трапезников. Представники Південної Пальміри беруть участь у цих змаганнях з 1999-го. Цього року вони вперше здобули перемогу.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Солдат
збирався
одружитися

Менше місяця не дожив до свого «дембеля» старший солдат 53-ї механізованої бригади 27-річний **Олег Грабчак (на знімку)**. Він загинув під час мінометного обстрілу біля села Зайцеве Донецької області. Поховали відважного захисника країни на кладовищі у рідному містечку Липовець на Вінниччині.

— Олег мав намір одружитися після повернення додому, — каже, витираючи сльози, знайома батьків загиблого Вікторія Терлецька.

Сусіди, знайомі дуже гарно відгукуються про сім'ю Грабчаків. Кажуть, батьки порядні і дітей такими само виховали. Наголошують, що Олег був надзвичайно щирою і совісною людиною. До мобілізації працював слюсарем у газовій конторі.

Прощалися з бійцем на центральній площі райцентру Липовець. Віддати данину шани прийшли майже тисяча людей. Труну з тілом від батьківського будинку несли на руках. Люди створили живий коридор і стали на коліна. З фотографії, яку тримали попереду процесії, на них дивився усміхнений молодий хлопець...

Висловлюємо щирі співчуття рідним і близьким сміливого бійця, який своє молоде життя віддав за незалежність держави.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
Фото надано автором.

дальності командування належать вісім областей Західної і Центральної України. «Ми межуємо із шістьма державами, що мають із нашою країною сухопутний кордон. Протяжність цієї зони — 1430 км по кордону в повітряному просторі. Одним із головних завдань повітряного командування є виконання і несення чергування із протиповітряної оборони», — наголосив генерал-майор.

Христина ГОРОБЕЦЬ.
Львівська область.
На знімку: тимчасово виконуючий обов'язки командира Повітряного командування «Захід» генерал-майор Олег Струцінський.

Фото прес-офісера Повітряного командування «Захід» майора Ірини БАРАНОВОЇ.

«За перше півріччя 2016 року ми виявили та зафіксували 26 порушень використання повітряного простору, із них 17 — із порушенням держкордону. До слова, за весь минулий рік був зафіксований лише 21 схожий випадок. Йдеться, наприклад, про контрабандні перевезення, які здійснюються легкомоторними літальними апаратами, а також — безпілотниками різних модифікацій. Усі ці прольоти добре організовані обома сторонами порушників — і тими, хто відправляє, і тими, хто приймає контрабанду.

Зловмисники діють у темний час доби, здебільшого із 1-ї години

ночі до 5-ї ранку», — розповів під час зустрічі із представниками ЗМІ тимчасово виконуючий обов'язки командира Повітряного командування «Захід» генерал-майор Олег Струцінський. Як зазначив військовий, маршрути

дельтапланів та безпілотників проходять по руслу річок та над вирубанними ділянками лісів, де можна літати на такій висоті, котра не потрапляє в зону дії радіолокаційних засобів. Тому для виявлення зловмисників залучають

також прикордонників та поліцію. Решта дев'ять випадків порушення повітряного простору відбулися на території України. «Це порушення порядку використання повітряного простору. Громадянин, який має власний невеликий літак або дельтаплан, зобов'язаний отримати дозвіл на політ. Польоти без дозволів — це хуліганство», — зазначив він. Один із таких випадків стався наприкінці квітня біля с. Липники на Пустомитівщині, повітряне командування «Захід» зафіксувало вертоліт, який не мав дозволу на польоти. Як підкреслив генерал-майор Струцінський, до зони відпові-

Окупація. «Ввічливі люди» відкривають забрало

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Це як підрозділи берегових військ, у тому числі й морської піхоти Чорноморського флоту, які й так дислокувалися на півострові, а також сотні й сотні додатково перекинутих із віддалених куточків Росії солдатів і офіцерів.

«Голос України» уже описував ситуацію з руйнуванням у минулому році мосту через невелику річку в селі Зарічне Джанкойського району Криму. Міст з'єднав п'ять сіл, які тепер опинилися відрізними від районного центру. У результаті люди були змушені робити гак у кілька десятків кілометрів в об'їзд нещасливого мосту.

Втім, сам міст як інженерна споруда «винний» тільки в тому, що не витримав ваги багатотонних танків, а також зенітно-ракетних установок, що перекидалися для прикриття прикордонного джанкойського аеродрому. На ньому базується полк важких російських штурмових вертольотів, які регулярно роблять обльоти вздовж адміністративного кордону з Херсонської області.

Військові, як завжди, пішли найкоротшим шляхом і вирішили перекидати техніку через прилеглі села, не переймаючись тим, що міст, побудований в

1960 роки, просто не витримає таких навантажень. Міст завалився, жителі п'яти сіл уже майже півтора року фактично відрізані від зовнішнього світу, бо прокладена гравійна дорога в осінньо-зимове бездоріжжя не здатна надійно забезпечувати пропуск автомобілів.

«Влада» Криму обіцяла, що міст у Зарічному буде побудований наприкінці минулого року, затим — навесні цього року, але всі обіцянки залишилися тільки на папері та у телевізійному ефірі, й сільським жителям від них не легше.

Пересування військових колон із бойовою технікою для нинішнього Криму — не рідкість. Їх можна зустріти практично на будь-якій автомобільній дорозі. Особливо багато пересувається бойових машин і військ у напрямку кордону з Херсонщиною, де здійснюється зміна підрозділів на бойових позиціях. Як правило, це гаубиці Д-30, установки залпового вогню «Град», а також БТР-80 і командно-штабні машини. Танки й БМП по центральних автомагістралях перевозяться на спеціальних трейлерах. Багато техніки пересувається в напрямку до Керчі та Феодосії, а також у село Зарічне Сімферопольського району, де

Пам'ятник окупантам: «Ввічливим людям» у Сімферополі (Крим).

розташовані військові полігони.

Одна з таких колон стала причиною загибелі двох людей. Інцидент трапився в суботу, 23 липня, поблизу села Табачне Бахчисарайського району. Легковий Ford Focus зіштовхнувся з колоною бронемашин, що їхали на полігон.

За версією прес-служби Чорноморського флоту, водій легковика не впорався з керуванням і вривався в один БТР-80, внаслідок чого два пасажери легкового автомобіля від отриманих травм померли, ще дві людини госпіталізовані із травмами різного ступеня тяжкості.

Прес-служба флоту радить водіям бути гранично уважними при зустрічі з військовими колонами й орієнтуватися на патрульні автомобілі військової автоінспекції, які повинні супроводжувати колони. Водночас кримські водії кажуть, що військова техніка часто-густо рухається взагалі без будь-якого супроводу, що створює загрозу дорожньому руху.

«Вони роз'їжджають взагалі без усякого контролю. Раніше, коли тут стояла українська армія, такого свавілля в Криму не спостерігалось», — каже один із кримських водіїв. Торік він був свідком, коли два росій-

ські танки «згубили» із трейлера на жвавій трасі Сімферополь — Ялта, тоді лише дивом ніхто з учасників дорожнього руху не постраждав.

Кримчани побоюються, що з подальшою мілітаризацією півострова подібних інцидентів ще побільшає. У справі про загиблих у ДТП за участі російського бронетранспортера призначено експертизи, порушено кримінальну справу, але, найімовірніше, її буде зам'ято. Життя та безпека людей, схоже, вже нікого в Криму не цікавить.

Михайло РУДЕНКО.
Крим.

Фото УНІАН.

За мить до офіцерських зірок

На Рівненському полігоні триває польовий вихід студентів військової кафедри Національного університету водного господарства та природокористування, які незадовго складуть іспити та стануть лейтенантами запасу. Старшокурсники вийшли в поле для того, щоб узагальнити та систематизувати здобуті протягом двох років знання і навички військової справи (на знімку). Заняття проводяться з вогневої, тактичної, військово-медичної, техніч-

ної та інших предметів бойової підготовки. Практична складова включає як фізичну, так і психологічну готовність до виконання завдань.

Як зазначив старший викладач військової кафедри згаданого вузу підполковник Олександр Трофімчук, важливо, щоб кожен учасник зборів відчув себе у справжньому військовому середовищі. А це організація побуту, проживання та харчування в польових умовах, неухильне виконання роз-

порядку дня і, звісно, дисципліна.

— Пріоритетним завданням військової кафедри є максимальне впровадження нових форм і методів ведення різних видів бою. Окремим питанням підготовки є облаштування і оборона блокпостів, порядок дій військовослужбовців під час ворожих обстрілів та штурму захисних укріплень, — наголосив старший офіцер.

Віктор ШУБЕЦ,
підполковник.
Фото автора.

СУСПІЛЬСТВО

«Гібридна війна» у полтавському райцентрі?

Працівники Хорольського заводу дитячого харчування поки що відбили атаку російських рейдерів

СИТУАЦІЯ

Цікаві події відбулися у райцентрі Хорол на Полтавщині. Вранці 9 липня 17-тисячне містечко сколихнула звістка про спробу рейдерського захоплення одного із провідних тутешніх підприємств — Хорольського заводу дитячого харчування. Приїжджжі співробітники чи то поліції, чи то СБУ, ідентифіковані працівниками заводу як «тітушки» з приватної охоронної структури, спробували під виглядом обшуку доправити до робочого місця громадянина Тараторіна, який називає себе новим директором.

Просто, як усе геніальне...

Власне, про це йдеться у зверненні генерального директора підприємства Юрія Лисака, опублікованому газетою «Урядовий кур'єр» під назвою «У зоні небезпеки Хорольський завод дитячого харчування» (22.07.2016 р.). Документ адресовано керівникам правоохоронних органів України, голові адміністрації Президента України Борису Ложкіну, очільникам Полтавської області та Хорольського району.

Зазначимо: власне рейдерським захопленням у нас нікого сьогодні не здивуєш. Хоча щиро сподіваємося, що після звернення до правоохоронців буде дана кваліфікована оцінка діям слідчого Шевченківського управління поліції ГУ НП у місті Києві Світлани Жадлун, яка проводила слідчі дії за 240 кілометрів від столиці. Власне, як і діям громадян, які, можливо, перешкодили її роботі...

Утім, тут важливий ось

який момент. У розміщеному на ресурсі YouTube відео помітно, що окрім добродія Тараторіна, який, очевидно, теж допомагав слідчим діям, присутній і громадянин Сажинов. Особа, додам, настільки відома, що могла б зацікавити і правоохоронні органи України. Адже провідні російські ділові видання, зокрема «КоммерсантЪ», нещодавно повідомили гучну новину. Ми ж як джерело цитати для нашого читача (виключно через лаконічність викладення) обрали «РуссПресс»: «Екс-замміністра Сажинова ищет Интерпол. Босс «Нутритек» обжулил Константина Малофеева на 91 млн. Останкинський районний суд города Москвы вынес постановление об аресте основателя группы компаний «Нутритек», бывшего заместителя министра сельского хозяйства России Георгия Сажинова, заочно обвиняемого в особо крупном мошенничестве. Потерпевшим по делу проходит председатель совета директоров группы компаний «Царь-

град» Константин Малофеев» (17.06.2016 р.).

Тож за подіями в невеликому полтавському райцентрі спостерігає (а працівники заводу дитячого харчування навіть стверджують, що ледь не керує і згаданими «тітушками», і діями слідчого) чоловік, якого десь безрезультатно, можливо, розшукує Інтерпол. Утім, і це не дивина! Тут цікавішою виглядає персона постраждалого російського олігарха Малофеева. Якого, особливо в 2014 році, хіба що лівиний не називав спонсором «русского мира» в Україні. Знову — і виключно заради економії газетної площі — пропонуємо цитату з газети «Деловая столица»: «Кремль подарил спонсору террориста Гиркина \$500 млн. Государственный банк России — ВТБ списал «православному миллиардеру» Константину Малофееву все долги лишь за то, что тот финансировал «ДНР» и «ЛНР» (25.03.2015 р.).

І тут ось яка думка виникла. Особливо з огляду на вкрадений 91 мільйон рублів... Смішні, як для сьогоднішньої бізнесової Росії, гроші (десь трохи більше мільйона доларів). Утім, між Росією та Україною третій рік точиться «війна, якої немає». У російського бізнесу, пов'язаного з президентом Путіним, виникли певні проблеми. Зокрема, із

придбанням (прибиранням до рук) нових українських активів. Знавці питання вважають, що, як у всякій «гібридній війні», проблема була вирішена просто, як усе геніальне. Береться чи просто російський олігарх, чи його найдовіреніша особа. Далі Слідчий комітет РФ порушує справу, «басманне правосуддя» (за назвою Басманного суду міста Москви) негайно признає арешт фігуранта, і той гарантовано тікає з Росії. За дивним збігом обставин олігарх-бізнесмен-підприємець опиняється саме в Україні, де — зверніть увагу! — не сидить у погребі, боячись і носу висунути, а особисто спостерігає за слідчими діями українських правоохоронців.

До речі, якби лише пан Сажинов був одним-єдиним у цілому списку схожих історій, то ми б, мабуть, і горя не знали...

Вибачте за незручні запитання?

Утім, нас можуть звинуватити у тому, що у відповідь на скаргу однієї із сторін бізнес-конфлікту ми не лише зайняли її бік, а й перешли на особистості. виправляємося! Шляхом постановки кількох питань до правоохоронних органів і, зокрема, до Генеральної прокуратури.

— А то правда, що згаданий вище «Нутрітек»

внесено до українського санкційного списку у зв'язку з російською агресією проти України?

— А то правда, що ТОВ «Хорольський завод дитячого харчування» був проданий згаданим паном Сажиновим ще в червні 2015 року? «У зв'язку з різко негативним ставленням суспільства та держави в цілому до російського бізнесу на території України»...

— А то правда, що нові власники перепродали підприємство в жовтні 2015 року, і всі юридичні формальності з цього приводу (абсолютно законні — з усіма належними документами і сплатою грошей) були завершені 12.10.2015 р.?

— А то правда, що в тоді ще Дніпропетровську (Дніпрі) знайшлися державні реєстратори, які на підставі лише їм відомих документів протягом 15—17 грудня минулого року провели цілу низку просто карколомних операцій, за якими вже директором власника Хорольського заводу дитячого харчування — ТОВ «МАРІНТІС ЛТД» став громадянин Молдови. Окрім того протягом усіх трьох згаданих днів у реєстр вводилися чи з нього виводилися нові власники, поки зрештою (як видно із документів!) не з'явився «кінцевий бенефіціарний власник — Куценко С. В.»?

— А то правда, що зга-

даний пан Куценко мирно собі проживає у місті Донецьку? І якщо знає, які бурхливі події відбуваються від його імені поза межами АТО, то, може, він якось причетний чи до фінансування «ДНР, ЛНР», чи збирається це робити найближчим часом?

— А то правда, що слідча та судова тяганина навколо Хорольського заводу триває ледь не з 2006 року — часу продажу підприємства Сажинову (і особливо після грудня 2015-го, коли ситуація в Україні, на думку останнього, мабуть, стала надзвичайно сприятливою) — і жодного разу особи, які бажали повернути над ним контроль, не мали успіху у суді?

І вже останнє: а чи то правда, що слідчий Жадлун із всіх дій у справі про зловживання колишнього в. о. директора (часів Сажинова) першою та єдиною обрала саме обшук на підприємстві? Вже десятки разів, як бачимо вище, обшуканому із вилученням усіх необхідних документів правоохоронцями Полтавщини?

Вважаємо, що і читачеві, і працівникам Хорольського заводу дитячого харчування було б цікаво дізнатися відповіді на оприлюднені нами запитання. Не менш цікавими ці відповіді були б, мабуть, і самим правоохоронцям. Чи не так?

Олексій КОРОТКОВ.

Рани болять — незалежно від національності жертв

Те, що відбулося на Волині, Східній Галичині, Холмищині, Підляшші та Надсянні у 40-х роках ХХ століття, в Україні називають Волинською трагедією, а в Польщі — «волинською різаниною». Це стало найбільшим каменем спотикання у новітніх відносинах України і Польщі, українців і поляків. Причому цей градус напруження впродовж десятиліть лише зростає.

50-та річниця минула заледве поміченою і не отримала належного резонансу по обидва боки українсько-польського кордону. 60-ту річницю ознаменувала чи не найбільша історична дискусія та офіційні заходи за участю президентів обох держав. Характер і результати тодішнього обговорення ємко і вичерпно визначає прийнята більшістю його учасників формула «вибачаємо і просимо вибачення». Вона дала змогу вести діалог про складні сторінки українсько-польської минувшини і витримувати певну паритетність у відносинах. Однак з 2008-го відбулася радикалізація поглядів на «волинські» події. 2009 року парламент РП приймає ухвалу, в якій визначає те, що відбулося у роки Другої світової війни, як «етнічні чистки з ознаками геноциду», а 2013-й повторює це означення. Одночасно формується дедалі монолітніше сприйняття трагічних подій 1943—1944 років польським суспільством (зокрема політиками, громадськими та культурними діячами, науковцями). Тому ухвалені Сенатом і Сеймом РП постанови від 7 та 22 липня, у яких події на Волині визначено як «геноцид», котрі викликали в Україні такий шквал емоцій та обурення (зрештою, зрозумілого і пе-

редбачуваного), сприйняті частиною українців як «ніж у спину», «крок у прірву», насправді є логічними і прогнозованими.

Що ж насправді відбулося? Порахунки із складним минулим не є чимось унікальним у європейській практиці. Радше навпаки — є однією з підвалин побудови спільного європейського дому. Тому необхідність україно-польського примирення щодо драматичних тем спільної минувшини була сприйнята переважною більшістю суспільств. І при всій складності цього процесу видавалося, що він має шанс на успіх. Однак власне останні ухвали польського парламенту продемонстрували — україно-польське примирення остаточно зайшло у глухий кут. У чому ж причина? Не секрет, що навіть простий діалог (не те що примирення) є результатом певних умов рівноправності його учасників. На жаль, саме її і не було — ні в політичному, ні в науковому вимірах. У той час як Україна важко прощалася з радянським минулим, довго блукаючи у багатовекторності зовнішньої політики, Польща швидко, наполегливо і впевнено стала частиною ЄС та НАТО. Потім прийшов 2014 рік. І розпочалася україно-російська війна. Російська аг-

ресія відсунула питання україно-польського примирення у кінець пріоритетів українського політикуму і суспільства. Очевидно — дарма.

Адже, як би це не запечували польські автори, — використання Волині'43 путінським режимом у гібридній україно-російській війні — очевидне. Це стосується не лише офіційних заяв, наукових та публіцистичних матеріалів, інтернет-порталів і т. д., а й діяльності проросійських рухів всередині держав (як це було у випадку партії «Зміна» у Польщі). І не абсолютизуючи цей чинник, скидати його з рахунків теж не правильно. Ймовірно, передбачаючи закиди українців щодо недоречності таких кроків у воєнних умовах, польські парламентарії у «волинській» ухвалі «висловили солідарність з Україною, яка бореться із зовнішньою агресією за збереження територіальної цілісності». За жодних обставин

не хотілося б, щоб це виглядало ниттям чи тим паче виправданням або звинуваченням. Це є констатацією реалій. Тут справді варто подякувати полякам за їхню підтримку кроків України на шляху до євроінтеграції.

Найбільш неприємним у останній ухвалі польського парламенту слід вважати саме використання терміну «геноцид». Але оскільки про це написано уже чимало, то варто зазначити — вживання чітко означених юридичних термінів у публічній дискусії є надделікатним. Тим більше тоді, коли вони визначають однозначну односторонню відповідальність однієї зі сторін (у нашому випадку — української). Адже ті українці та їхні нащадки (а їх теж тисячі), котрі постраждали тоді від польських рук (загонів Армії Крайової, загонів самооборони, Батальйнів хлопських і т. д.), не розуміють, чим їхні страждання менші. А тим більше не складають собі до голови, за що нині Сейм їх «катам» «висловлює найвище визнання і вдячність» та просить Президента Польщі відзначити цих осіб державними нагородами». А як же вони?

За всіх неприємних обставин і неприйнятності для українців потрапити у перелік народів-катів, звинувачених у найбільшому гріху — геноциді, не слід надміру драматизувати ситуацію. По-перше, треба розуміти, що радикалізація політики влади РП стосується не лише українців. Наприклад, пи-

тання польсько-єврейських відносин, у яких уже польська сторона виступає у ролі звинуваченого в співучасті в Голокості (символом чого стала справа Єдвабного), також потрапило до переліку на самоцінку. По-друге, слід розуміти, що радикальні політики PiS (партія Право і Справедливість), які нині при владі, повністю відірвані навіть від центристських середовищ і змушені тепер відпрацьовувати свою концепцію і виправдовувати сподівання свого електорату. Очевидно, цим продиктовані ті чіткі нотки суму за кресами й слова шани кресов'якам та їхнім нащадкам. Але, як відомо, політики приходять і відходять. Тому нині найважливіше — залишити можливість співпраці між народами. По-третє, варто погодитися з польським колегою Лукашем Камінським, що коли цьогорічні суперечки дають змогу активізувати діалог істориків і спровокувати фахові дослідження, то це може дати парадоксально добрі результати, а значить, стане запорукою уникнення схожих істерій у майбутньому.

Що ж далі? Польський сторонам потрібно припинити гратися з цією непростою темою та кидати звинувачення українцям у геноциді (бо в тій історії і поляки виступали у ролі і катів, і жертв), приймаючи нерозумні рішення. Навіть маючи переконання у власній правоті слід пам'ятати, що буде нас-

тупний день і не можна робити заяви, які, щонайменше, надзвичайно ускладнюють діалог.

Українській стороні врешті-решт варто поставитися до україно-польських відносин загалом і теми Волинської трагедії зокрема серйозно і поважно. Доки українська влада і суспільство не зрозуміють, що що тому не вдається замовчати або тримати на рівні регіональних пріоритетів, нам не вдається вийти із цього глухого кута. Українським політикам, науковцям та й суспільству загалом слід водночас і віддавати шану воякам УПА за їхню боротьбу за незалежну Україну (як це, до речі, відбувається з воїнами АК у Польщі), і об'єктивно оцінювати те, що сталося на західних землях України, віддаючи шану і українським, і польським жертвам конфлікту.

Врешті, щонайменше, і в Україні, і в Польщі слід утриматися від подальших емоційних заяв і повернутися до виваженої та об'єктивної розмови. Вкотре доводиться нагадувати добре відому істину, яка вже мала бути усвідомлена: шойно Україна і Польща сварилися, з цього користав третій (насамперед Росія) і у програвші опинялися саме наші нації. То ж чи варто знову наступати на ті самі граблі? Не повторюймо помилки славних предків...

Оксана КАЛІЩУК, доктор історичних наук, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк).

Сусід «не втручається», але «попереджає»

У суботньому номері «Голос України» повідомляв про ухвалення Сеймом (нижньою палатою польського парламенту) так званої волинської резолюції — про вшанування пам'яті польських жертв «волинської різни».

Так до 22 липня 2016 року офіційно називали трагедію польських мешканців волинських сіл 1943 року в тутешній науково-політичній дискусії ще зі злощасних і злочинних комуністичних часів, коли антинаціоналістична (зокрема й антиукраїнська) тема була однією із головних складових ідеології, над якою працювали наукові інститути та Комісія із розслідування злочинів проти польського народу, яка нині є структурним підрозділом Інституту національної пам'яті Польщі.

З прийняттям (завдяки представникам «радикальних патріотичних сил» у парламентських лавах різних депутатських фракцій) резолюції Сей-

му РП від 22.07.2016 р. у свідомості польського суспільства послідовно утверджуватиметься думка про «геноцид, вчинений українськими націоналістами щодо громадян II Речі Посполитої в 1943—1945 рр.».

Із 442 присутніх у залі депутатів Сейму (повний склад — 460) жоден із народних обранців не відважився проголосувати проти резолюції «Про вшанування пам'яті жертв геноциду». Лише десятеро опозиціонерів (трое — із «Громадянської платформи» та семеро — з партії «Сучасна») заявили свій протест, натиснувши на кнопку «утримався». Про атмосферу, яка панувала навколо цього голосування, свідчить, зокрема, клеймування тавром «відщепенців» депутатів, які висловили свою, відмінну від думки (здобутої не в останню чергу шляхом політичного шантажу з елементами електорального тиску) «більшості».

Прикметно, що нагадавши про визнання Польщею незалежності нашої держави в 1991 році, про дипломатичну і матеріальну допомогу від самого початку Революції Гідності, депутат-доповідач від партії влади, який переконував депутатів Сейму ухвалити резолюції саме такого змісту, заявив, що підтримка Варшавою Києва «в жодному випадку не означає згоди на спроби формування сучасної української національної ідентичності з використанням традицій ОУН і УПА», та наголосив на «недопустимості вшанування пам'яті» діячів цих організацій шляхом називання їхніми іменами вулиць українських міст. При цьому парламентарій додав, що «Україна є суверенною країною, ніхто не має права втручатися у її внутрішню і зовнішню політику, але як польські політики й сусіди, зацікавлені в добрій співпраці з Україною,

ми зобов'язані говорити українцям про наслідки ведення такої історичної політики».

Тим часом незалежні польські політологи, коментуючи ухвалення «волинської резолюції», наголошують, що вона є «прикладом того, як націоналістична меншість досконало може шантажувати більшість («Право і справедливість»), котра прекрасно розуміє стратегічне значення України».

Цитуючи кулуарні жарти представників правого крила польської політичної сцени про те, що «силовики в Москві можуть розраховувати на «кресовиків» (поляків — колишніх мешканців Західної України) у Варшаві», один із політологів попереджає про те, що «антиукраїнська позиція може легко переходити у «м'яку підтримку Кремля».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Ці полотна є частиною життя

Спільний виставковий проект українських та білоруських художників «Білоруси з Україною в серці», присвячений подіям на сході України та пам'яті загиблих добровольців тактичної групи «Білорусь» Віталія Тіліженка («Кекса») та Алеся Черкашина («Тараса»), які віддали своє життя за незалежність України влітку 2015 року, дістався Кропивницького. Виставка розгорнула свої експозиції у Кіровоградському обласному художньому музеї.

Українець Віталій Тіліженко загинув 10 серпня 2015 року, ліквідовуючи танковий прорив російських найманців біля Старогнатівки. Він народився і виріс у Запоріжжі, навчався, а потім працював у Києві. Пройшов два Майдани. З початком війни заснував Благодійну організацію «Міжнародний фонд «Волошка» з волонтерської допомоги воїнам АТО, а згодом і сам пішов добровольцем на фронт. Іменем Віталія

Учасники презентації виставки.

Тіліженка названа одна з вулиць Запоріжжя.

Білорус Алякс Чаркашин навчався в Україні, в Християнському інституті. Був учасником білоруського національного руху. З 2015 року служив медиком та капеланом на Донбасі в складі Добровольчого Українського корпусу

«Правий сектор». Був учасником того ж самого бою, що й Віталій Тіліженко. Від отриманих тяжких поранень помер у Запорізькій обласній лікарні.

У листопаді 2015 року за сприяння Благодійної організації «Міжнародний благодійний фонд «Волош-

ка» в зоні АТО відбувся міжнародний пленер. Протягом п'яти днів в околицях Донецького аеропорту, Пісків, Волновахи та Новоградівки було написано понад 40 картин — портретів, пейзажів, сюжетних полотен, на створення яких художників надихала боротьба тактичної

групи «Білорусь» у складі українського добровольчого корпусу.

«Ці полотна — шмат мого життя. Це кров, це страждання. У Пісках, у руїнах Будинку культури, я знайшов спочатку вишиванку та дитяче взуття, а потім витягнув з-під завалів бандуру. Вона була покалічена війною, із розірваними струнами», — згадував член Національної спілки художників України виходець з Донецька Тарас Носар.

Доповнюють експозицію предмети військового побуту, які художники привезли з собою зі сходу України...

Створені під час пленеру картини вже експонувалися в посольстві України в Білорусі. Нині виставка подорожує Україною.

Олена СТЕПАНОК,
завідувачка відділу науково-просвітницької роботи Кіровоградського обласного художнього музею.

Фото надано Обласним художнім музеєм.

Покемони можуть спричинити біду

Гуманітарна неурядова організація «Без мін», яка діє в Боснії і Герцеговині, висловила свою стурбованість тим, що молоді люди, котрі переслідують покемонів, часто виходять на мінні поля, які залишилися в країні після громадянської війни. Всіх, хто грає у Pokemon GO, закликали в азарті погоні все-таки стежити за встановленими попереджувальними знаками й не входити в незнайомі зони.

Поки в Боснії і Герцеговині біди ще не сталося, але попередження про неї не зайве. Сербське видання «Бліц», наприклад, повідомило, що в Белграді 13-річний хлопчина, котрий захопився погонею за покемонами, потрапив під машину на проїзній частині вулиці та опинився у реанімації. А непомітні міни в полі, що здається чистим, ще небезпечніші, нагадує організація «Без мін».

Олександр ВЛАДИМИРОВ.

Жахлива трагедія у Японії

19 мешканців пансіонату для людей з обмеженими можливостями загинули від ножа вбивці, ще 26 поранених перебувають у тяжкому стані.

О пів на третю ночі 26 липня у пансіонат для інвалідів «Сад лілій Цукуй» в місті Сагаміхара сусідньої з Токіо префектури Канагава увійшов молодий чоловік із сумкою, в якій були молотки і ножі. Охорона його спочатку не помітила — або не звернула уваги: раніше Сатоші Уемацу три роки працював у цьому комплексі. Він розбив молотком вікно на першому поверсі одного з житлових корпусів і вліз усередину приміщення. Тільки через 15 хвилин хтось із працівників пансіонату викликав термінову службу.

Безпомічні люди, більшість з яких не могли навіть самостійно пересуватися, стали безперешкодною мішенню для вбивці. Ударів ножем він завдавав напевне — для того, щоб убити, а не залякати. Тому 15 осіб загинули одразу, ще четверо стекли кров'ю дорогою до лікарні. Більшість поранених перебувають у тяжкому чи критичному стані.

Зробивши свою криваву роботу, убивця здався поліції. Як повідомляють поліцейські, злочинець приїхав автомобілем до найближчого відділку, при ньому була сумка з закривавленими ножами і сам він був у крові. Заявив, що хотів світ позбавити від інвалідів.

Пансіонат, де сталася ця жахлива трагедія, розміщений у тихій гірській місцевості, він сусідить із школою та житловими будинками. Комплекс займає понад 30 тисяч квадратних метрів, на території розташовані адмінбудівлі, діагностичне відділення, два житлові будинки, спортивний майданчик та відкритий басейн. За даними агентства Kyodo, на момент трагедії там проходили тривале лікування і реабілітацію 160 осіб, віком від 18 до 75 років.

Про 26-річного Сатоші Уемацу відомо, що в лютому нинішнього року він звільнився з пансіонату. У Твіттер написав, що «за власним бажанням», бо «якби так тривало, мене б заарештували». Після звільнення з пансіонату Сатоші Уемацу відвідав офіційну резиденцію голови палати представників парламенту,

де залишив листа, написаного від руки на кількох аркушах. Зміст його достеменно невідомий. Ті, хто читав, кажуть, що він був незв'язний. Однак, як стверджує NHK, там була фраза, що він знищить «470 інвалідів» (чому саме таку кількість, не відомо) і що він «мріє про легку смерть для інвалідів». Майбутній убивця залишив у листі свої дані, їх було передано в поліцейський відділок у районі Цукуй, де й сталася трагедія. Ще в пансіонаті він сказав комусь із співробітників, що хоче вбити інвалідів, і про це повідомили місцеву поліцію. Чоловіка було госпіталізовано до психіатричної лікарні, але невдовзі Уемацу виписали, оскільки лікарі вирішили, що стан хворого покращився. У лютому ж аналізи крові та сечі виявили, що він курить марихуану.

Отже, про те, що психічно неврівноважена людина готує злочин, було відомо заздалегідь. Тепер слідство має відповісти на запитання: як сталося, що безтурботність призвела до таких жахливих наслідків.

Ніна БАЛИКОВА.
Токіо.

Французькі депутати знову їдуть до Криму

Від п'ятниці, 29 липня, у Криму перебуватиме делегація депутатів Національних зборів і членів Сенату Французької Республіки. Про це в понеділок повідомив прес-центр «кримського парламенту».

Очікується, що делегація французьких парламентаріїв, у складі 12 осіб, відвідає Меморіальний комплекс «Концтабір «Червоний» у Сімферопольському районі й зустрінеється з так званим керівництвом Криму. Крім того, 30 липня в програмі заплановано відвідування меморіалу на Французькому військовому цвинтарі в Севастополі, де поховано учасників Кримської війни 1854 року. 31 липня члени французької делегації візьмуть участь у святкуванні Дня Військово-морського флоту Російської Федерації у Севастополі.

Це не перший візит французів до Криму. Минулого року неофіційна делегація сенаторів уже відвідувала анексований півострів. Тоді були різкі заяви МЗС України та Франції, які, втім, ні до чого не привели.

Чи послужить нинішній візит адекватній відповіді з боку світової спільноти?

Михайло РУДЕНКО.

Крим.

У Греції знижують виборчий вік

На пропозицію правлячої партії СИРІЗА парламент Греції вніс низку змін до виборчого кодексу країни. Вони передбачають зниження мінімального віку виборців. Тепер до виборчих урн можуть приходити й ті, кому виповнилося 17 років. Саме цій категорії молоді дозволено визначати майбутню державу, оскільки їм жити й працювати в ній, за що проголосували понад 150 депутатів. А от пропозиція про скасування бонусу у вигляді 50 додаткових місць у парламенті для політичної партії чи коаліції, що перемогла на виборах, не набрала необхідної кількості голосів.

Прем'єр-міністр Греції і лідер партії СИРІЗА Алексіс Ципрас пропонує внести зміни й у конституцію країни. Зокрема, він виступає за те, щоб президента країни обирав не парламент, а народ під час загального голосування, щоб конституційно було закріплено встановлення простого пропорційного представництва політичних партій у парламенті, а також обмежено період повноважень депутата двома термінами.

Найбільше заперечень і навіть роздратування людей викликала пропозиція Ципраса про закріплення у конституції релігійного нейтралітету. Зараз в основному документі записано, що «пануючою у Греції релігією є релігія Східноправославної Церкви Христової». Прем'єра, який є атеїстом, це не влаштує. І хоча він назвав релігійне питання «дуже чутливим» для Греції, але все-таки наважився внести пропозицію, за яку чимало греків назвали його іудею. На думку оглядачів, через це від нього можуть відвернутися не тільки люди похилого віку, а й молоді, яких з дитинства водять до церкви й залучають до християнства, до його традицій і канонів.

«Наявна сьогодні в Греції економічна криза — це, переважно, результат морального й політичного занепаду. Єдиний вихід із кризи — це покінчити зі старим, змінити державу», — вважає Ципрас.

Але опоненти прем'єра впевнені: віру не можна похитнути, як і нав'язувати людям згори будь-які переконання.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ІСТОРІЯ

У Конотопі відбулась презентація книги «Кілька історій для історії», яку написала жителька міста Антоніна Пипко. Видання складається із двох розділів. У першому — розповіді про життя земляків до Революції Гідності, у другому — нариси про конотопців, які брали участь у Євромайдані, а потім захищали Батьківщину від російських агресорів на Донбасі. Багато хто з них загинув. Книга вміщує біографії героїв та спогади людей, котрі їх добре знали, *повідомляє наш власкор Володимир Чернов*

З братами не воюють, або Чому російсько-українські війни — не регіональний конфлікт, а прояв цивілізаційного протистояння*

Війна
1917—1921 рр.

«Сначала Украину
взять до конца, а
Туркестан подождет»

Падіння російського самодержавства в лютому 1917 р. відкрило українцям, котрі, за висловом Вольтера, завжди прагнули волі, шлях до створення омріяної соборної держави. Звістка про події у Петрограді сколихнула українську громадськість, для якої провідною стала ідея національного визволення. У містах і селах розпочалися зібрання, мітинги, з'їзди, учасники яких вимагали українізації усіх сфер життя: війська, шкіл, преси.

— 3 метою об'єднання прогресивних сил у березні 1917-го Товариство українських поступовців заснує Українську Центральну Раду, до якої входять представники різних політичних угруповань і організацій: студентських, кооперативних, релігійних, — каже **історик і політолог Роман Матузко**. — В листопаді Центральної Рада своїм ІІІ Універсалом проголошує Українську Народну Республіку, до складу якої входять дев'ять губерній, включаючи Донбас, Харківщину, Південь, зокрема Таврію. Документ містив і програму соціально-економічних та політичних реформ: націоналізацію земель, встановлення державного контролю над виробництвом, забезпечення свобод слова, віросповідання, зібрань, недоторканність особи тощо.

А вже 3 грудня в Київ із Петрограда надходить написаний Ленінім і Троцьким ультиматум більшовицької Ради Народних Комісарів з вимогами взяти участь у боротьбі «з кадетсько-каледінським повстанням». У разі невиконання вимог протягом 48 годин РНК оголошувала УЦР «у стані відкритої війни».

— Подальші події розвивалися за сценарієм, який в наш час повторила Росія на Донбасі, — продовжує дослідник. — 11—13 грудня в Харкові збирається альтернативний київському Всеукраїнському з'їзду представників робітників, селян і воєнства, який розцінює ленінський ультиматум як замах на УНР, з'їзд більшовиків. Їхня партія в Україні була за своїм національним складом переважно російською і вороже ставилась до самої ідеї відновлення української державності. Більшовики, об'єднавшись у столиці Слобожанщини з делегатами з'їзду рад Донецького і Криворізького басейнів, оголосили про обрання Центрального виконавчого комітету рад України, а той, у свою чергу, створює маріонетковий (на з'їзді було представлено 96 із 300 рад) радянський уряд України, що нагадує створення «ДНР» і «ЛНР». На-

родний секретаріат, як зазначає **доктор історичних наук Віктор Бrehуненко**, фактично слугував прикриттям для російської агресії проти України, адже насправді не представляв інтереси корінного народу. Один із його членів згадував що «уряд український, а члени не знають і не хочуть знати української мови», не мають жодного впливу серед українського суспільства, і воно навіть не чуло раніш їхніх прізвищ, що українські частини в Харкові довелося роззброювати, бо вони не хотіли йти на оборону радянської влади.

Уже 24 грудня 1917 р. до Харкова прибувають загони російських червоногвардійців з метою насильницького повернення України, багатої на хліб і корисні копалини — вугілля, руду, нафту, з розгалуженою залізничною мережею та морськими портами, до складу імперії.

— 3 окупацією України советська Московія розпочала широкомасштабну експропріацію, — зазначає Роман Матузко. — 7 січня 1918 р., на третій день советсько-української війни, командував московських формувань Антонов-Овсінко в донесенні в Наркомвоєн повідомляв: «Харьковская, Екатеринославская и Полтавская (губернии) занятые нами, могут дать нам до 25 миллионов пудов хлеба, надо их суметь ВЗЯТЬ». І це тільки з перших трьох окупованих губерній!

— Під час другої окупації України Ленін 3 березня 1919 р. поставив вимогу вивести в Росію за два з половиною місяці 50 мільйонів пудів хліба, — підкреслює історик. — Для грабунку наших земель мобілізувалися пітерські робітники. Вождь закликав: «Советую двинуть этих рабочих поголовно в Украину... Глупо голодать, гибнуть в Питере, когда можно отвоевать хлеб и уголь». Ці цитати із повного зібрання творів Леніна, остання — т. 50, стор. 296.

— Про величезне економічне і геополітичне значення України для Росії, — продовжує Роман Матузко, — свідчить записка вождя російського пролетаріату до Оргбюро ЦК РКП(б) від 10 грудня 1919 р. «Сначала Украину надо взять до конца, а Туркестан подождет».

Києвом їздив
броньовик
із надписом
«Смерть українцям»

Наступ російських загонів на Україну розпочався одразу після проведення харківського з'їзду більшовиків.

— Центральна Рада, яка певний час вважала, що УНР має бути федеративною частиною Росії, своїх військ не створювала і воювати фактично не могла, — каже **кандидат історичних наук Раїса Іванченко**.

Наприкінці грудня у руках більшовиків були Полтава і Чернівці, на початку

січня Катеринослав. Після захоплення Ромодана, Лубен, Бахмача радянські війська під командуванням есера, колишнього підполковника російської армії Муравйова рушили на Київ.

Нині вже добре відома історія бою під Крутами, де наприкінці січня 1918 р. 300 юнаків 1-ї Української військової школи та Помічний курінь Січових стрільців (116 чоловік), створений з ініціативи патріотичної молоді, за 130 кілометрів від столиці ціною власного життя намагалися зупинити чотиритисячний загін московських і пітерських червоногвардійців та матросів-балтійців. «Два ворожі панцери і гаубична батарея засипали наші окопи і станцію», — пригадував один із юнаків. І хоч тоді полягло й було поранено до півтори тисячі червоних, втрати студентів становили 80—100 чоловік, Муравйов взяв станцію та відкрив шлях на Київ.

— У радянській історіографії факт бою замовчувався, в енциклопедіях згадувався одним рядком про «запеклі бої між радянськими частинами і військами української буржуазно-націоналістичної контрреволюції» («Українська РСР в період громадянської війни», 1967), — зазначає Раїса Іванченко, — адже ті події розвивали міф про братерство двох народів, їх спільний корінь і тому подібне, а ще свідчили про жорстокість і відсутність будь-якої моралі, не кажучи про релігійність і віру в Бога, яку наші північні сусіди намагаються собі приписати. Тоді загін студентів і гімназистів потрапив у полон до муравйовців. 28 юнаків катували, а потім розстріляли. Глядячи в очі смерті, 19-річний гімназист Григорій Пінський заспівав «Ще не вмерла Україна», гімн підхопили інші хлопці, яких нині називають першими українськими «кіборгами». І наші вороги хочуть перемогти народ, який народжує таких воїнів? Ніколи!

— Ще на мітингу в Бахмачі Муравйов закликав своїх бійців: «Наше боевое задание взять Киев. Жителей не жалеть... Мы всех их перестреляем и перережем. Нечего бояться кровопускания. Если надо, камня на камне не оставим», — наводить цитату секретаря армійського комітету Люсіє Цвангер Раїса Іванченко. — І вже захопивши столицю, яку більшовики кілька днів обстрілювали через Дніпро з гармат (за цей час по місту було випущено 5—6 тисяч снарядів — **Авт.**), у своєму наказі писав: «Цю владу ми несемо з далекої півночі на вістрях своїх багнетів і там, де її встановлюємо, всіляко підтримуємо силою цих багнетів».

Російська окупаційна армія у Києві вперше в Україні запровадила червоний терор. Член Центральної Ради Микола Гагалан пригадував: «Червоний жаж навис над Києвом. Тисячами розстрілювали старшин.

Удень і вночі арештовували і вели кудись людей, звідки вони вже не вертались. Халили на вулицях. Розстрілювали всіх, у кого знаходили посвідку на внесок в Український Національний Фонд. Знущалися з портретів Шевченка і палили українські книги».

— Банди російських більшовиків довго били з гармат по центру міста, — продовжує Раїса Іванченко. — 3 усього видно, що хотіли якомога більше його зруйнувати, і лише за щасливим збігом обставин не постраждали наші святині — Софійський собор, Володимирський, лавра. Сам Муравйов рапортував Леніну: «Я приказал артиллерии бить по высотным и богатым дворцам, по церквям и попам. Я сжег большой дом Грушевского, и он на протяжении трех суток пылал ярким пламенем».

У шестиповерховому будинку, де мешкав голова Центральної Ради (на вулиці Паньківській, неподалік університету), було знищено його архів, бібліотеку, колекцію меблів, старовинного скла, килимів. Якось під час відкриття своєї виставки відомий килимар, лауреат Шевченківської премії Степан Ганжа (його хлопчакон на Великдень пригостила крашанками вдова Грушевського, що жила по сусідству) розповів, що на смітнику він з однолітками знайшов залишки бібліотеки голови ЦР з автографами відомих українських письменників і поетів. Їх потім вилучили «товарищі» в шкірянах. Скільки таких унікальних книг, нашого духовного скарбу, було тоді знищено — не відомо.

Серед жертв червоного терору були члени Центральної Ради, міністри і навіть 70-річний митрополит Київський Володимир. Вбивали за українську мову, за вишиванку, а то й за «малороссийские усы».

— Слід нагадати слова міністра продовольчих справ українського уряду Миколи Ковалевського, який писав: «Банди російських більшовиків, які прийшли з півночі в Україну, мали якусь зв'язку ненависть до українців і до самого Києва. Вони плюндрували місто так, як може плюндрувати і грабувати дикий завойовник, якому пощастило захопити чуже місто», — каже Раїса Іванченко. — Так поводити себе монголо-татари, які взяли Київ у 1240 р., так поводитися російські окупанти нині на Донбасі.

...У ніч на 2 березня Гайдамацький кіш Слобідської України, Курінь січових стрільців та Окремий Запорізький загін визволили Київ від більшовиків. А вже в листопаді Радянська Росія розпочала другу війну з Україною, яка до 1921 р. перемогла загалом три окупації «старшими братами». Радянська історіографія називала цей період громадянською війною. Тоді, за даними, які зустрічаються у військовій літературі, в

Меморіал на місці розстрілу учасників
антибільшовицького повстання у Миргороді.

СРСР загинуло та померло від епідемії і голоду близько 7 млн. чоловік, половина з них — в Україні. Що це була за громадянська війна, красномовно свідчить іще один трагічний факт — під час Другого зимового походу УНР на Житомирщині 537 гайдамаків потрапили в полон до Григорія Котовського. Усіх, хто звертався до нього українською, він відправляв на розстріл, казав: «Там тебе зрозуміють». Тих, хто не помер від холоду й ран — 360 воєнків, розстріляли біля села Базар чекісти, котрі, як і Котовський, перебували на службі в радянській Росії.

Червоних
ненавиділи, як собак

Бої з окупантами вели не лише воєнки, а й селяни. В березні 1919 р. повстання проти режиму з його продрозкладами, безчинствами, репресіями і масовими вбивствами спалахнули на Херсонщині й Київщині, потім поширилися на Черкащину, Чернігівщину, Поділля.

— Лише впродовж квітня—першої половини червня 1919 р. в Україні відбулося 328 збройних повстань проти більшовицької влади, — зазначає доктор історичних наук Віктор Бrehуненко. — В першій половині липня вибухнуло ще 207 повстань. Подекуди кількість повсталих доходила до трьох тисяч добре озброєних людей. На придушення «націоналістов-бандитов» радянська влада кинула більше 20 тисяч бійців. Масові виступи селянства під жовто-блакитними знаменами і державницькими гаслами, як зазначалося в інформації ЧК, були і на Полтавщині. На початку 1920-х вони відбулися в Ро-

менському, Пирятинському, Лубенському, Лохвицькому, Зінківському повітах. У червні 1920-го їх нараховувалося 76, у липні — 99, стільки ж — у серпні. У Василівці Хорольського повіту повсталих була тисяча чоловік, у Біляках — 500 штиків і 200 шабель, у Решетилівці загін мав 700 штиків, чотири кулемети і гармату без набоїв.

— Масовий збройний опір свідчив, що радянська окупаційна влада є глибоко ворожою українському народу, — каже Раїса Іванченко. — Продармійці писали додому, в Росію: «На Україні справжній саботаж. Усі хохла — бандити», «Настрій жителів поганий Червоноармійців ненавидять, як собак».

Під гаслом «Хай живе вільна Україна і Центральна Рада» на початку квітня 1919 р. проти ЧК вибухнуло повстання у Миргороді. До нього приєдналося близько семи тисяч людей. Очолив опір окупантам колишній офіцер царської армії Сергій Дубчак. Повстанці зайняли телеграф, телефонну станцію, тюрму, нейтралізували політвиконком та оголосили, що влада у місті переходить до Директорії УНР. Каральною експедицією проти дубчаківців керував Клим Ворошилов, що проводив на Полтавщині нараду з ліквідації «нацбанд». Проти миргородців відправили потяг, панцерник, кавалерійський ескадрон, полк «інтернаціоналістів», загін чекістів, два піхотні батальйони. Після придушення повстання його найактивніших учасників, як і Сергія Дубчака, негайно розстріляли.

Втім, окупантам так і не вдалося знищити ідеї, за які патріоти віддали своє життя.

Світлана ЧОРНА.
Фото автора.

Система RODOS запрацювала на РАЕС

На майданчику Рівненської АЕС успішно проведено приймальні випробовування європейської системи прогнозування наслідків радіаційних аварій RODOS, яка впроваджена в рамках програми співпраці з Європейською Комісією. Впровадження RODOS інтегрує нашу країну у глобальну систему та дає змогу оперативно відстежувати та реагувати на ядерні події в країні та світі, а також отримувати рекомендації для служб аварійного реагування та цивільного захисту.

Елементи системи RODOS почали запроваджувати ще у 2012 році. Через спорідненість завдань та наявність ресурсів ця система була встановлена на центральному посту автоматизованої системи контролю радіаційної обстановки (АС-КРО), де є потужні метеорологічні комплекси, що є важливим фактором для використання системи. За допомогою програмного забезпечення, яке інтегрує АС-КРО РАЕС із системою RODOS, проводиться передача даних у спеціальних форматах від чотирьох метеорологічних комплексів АСКРО, а також з постів радіаційного контролю, мобільних лабораторій, груп радіаційної розвідки в RODOS.

До складу аварійної групи радіаційної розвідки та контролю, що сформована

на базі персоналу цеху радіаційної безпеки, входить ланка аналізу радіаційного стану та прогнозування наслідків радіаційних аварій. У ній працюють спеціалісти, які пройшли навчання з використання різних систем прогнозування наслідків аварій, включно з RODOS. Під час тренувань персонал не тільки проводить розрахунки наслідків аварій для майданчика Рівненської АЕС, а й бере участь у наданні допомоги під час тренувань на інших АЕС України. Ці фахівці аналізують радіаційний стан на промисловому майданчику РАЕС та в довкіллі, метеорологічний стан у приземному шарі атмосфери та на висотах до трьох кілометрів, інформацію прогнозів погоди, які чотири рази на добу надходять на РАЕС з Національного центру прогнозування наслідків радіаційних аварій, який було створено з впровадженням RODOS в Україні.

Нині на РАЕС закінчується розроблення системи «Оперативна оцінка наслідків радіаційних аварій», яка проводить в автоматичному режимі з використанням системи RODOS розрахунки найбільш критичних аварій для всіх АЕС України. Вони дають змогу підготувати попередні рекомендації для органів цивільного захисту населення щодо можливої території проведення захисних заходів. Також система проводить аналіз технологічних парамет-

рів чотирьох енергоблоків РАЕС щодо відхилення від умов нормальної експлуатації. У разі виявлення відхилень система в автоматичному режимі запусить на розрахунок найбільш відповідний сценарій та підготує рекомендації щодо захисту населення. Із впровадженням системи в повному обсязі оперативний персонал цеху радіаційної безпеки матиме змогу виконувати розрахунки за допомогою системи RO-

DOS та отримувати рекомендації щодо захисту населення ще на початку розвитку аварійної ситуації.

Олександр РОМАНЕНКО,
заступник начальника цеху радіаційної безпеки РАЕС з радіаційного моніторингу.

На знімку: аварійна група радіаційної розвідки та контролю РАЕС.

Фото
Вікторії ЛЕОНОВОЇ.

ОГОЛОШЕННЯ

Приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бурлак О.В. відкрито спадкову справу після смерті Шевченко Ольги Михайлівни, 06 вересня 1955 року народження,померлої 13 січня 2016 року.Прошу спадкоємців з питаннями про прийняття або отримання спадщини звертатися за адресою: місто Київ,вул.Цитадельна,буд.6/8 або зателефонувати за номером 050-326-13-74.

Приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу Бурлак О.В.

Вважати печатку та штампи ТОВ "Радіал-Агро" (код ЄДРПОУ 34281458) втраченими та недійсними.

Прошу визнати недійсними паспорт громадянина України і закордонний паспорт на ім'я Сурма Михайло Михайлович у зв'язку з їх втратою. Серія ВР номер 372241, виданий 8 квітня 2009 року Хустським МВ ГУМВС України в Закарпатській області.

Втрачений державний акт на право власності на земельну ділянку, серія КМ № 081151, від 02 жовтня 2009 р. на ім'я Недоліної Ольги Костянтинівни, виданий Головним управлінням земельних ресурсів КМДА, вважати недійсним.

Національний банк України Звіт про фінансовий стан (у мільйонах гривень)			
№ рядка	Найменування статті	01.07.2016	01.01.2016
I. АКТИВИ			
1	Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	40 357	129 053
2	Цінні папери нерезидентів	241 445	171 610
3	Авуари в СПЗ	44 960	212
4	Монетарне золото	25 275	19 577
5	Цінні папери України	392 123	404 514
6	Кредити банкам та іншим позичальникам	46 826	65 236
7	Внутрішній державний борг	2 047	2 091
8	Внески в рахунок квоти МВФ	69 945	45 631
9	Основні засоби та нематеріальні активи	5 944	6 180
10	Інші активи	5 101	5 125
	Усього активів	874 023	849 229
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
11	Банкноти та монети в обігу	307 364	308 237
12	Кошти банків	51 304	31 042
13	Кошти державних та інших установ	61 701	51 292
14	Зобов'язання з перерахування прибутку до бюджету	38 164	38 164
15	Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	49 732	89 845
16	Кредити отримані	-	31 283
17	Зобов'язання перед МВФ	206 424	176 142
18	Інші зобов'язання	416	409
	Усього зобов'язань	715 105	726 414
III. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
19	Статутний капітал	100	100
20	Загальні та інші резерви	23 139	23 139
21	Резерви переоцінки активів і зобов'язань	135 679	99 576
	Усього власного капіталу	158 918	122 815
	Усього пасивів	874 023	849 229
В. о. Голови Головний бухгалтер - директор Департаменту бухгалтерського обліку		Я. В. Смолій Б. В. Лукасевич	

ТОВ "лайфселл", що надає послуги рухомого (мобільного) зв'язку під торговою маркою lifecell, повідомляє про наступні зміни в обслуговуванні:

- 1) Починаючи з 01.08.2016 буде введено додаткову послугу "Вибір номеру".
- 2) Послуга буде доступна для потенційних абонентів та абонентів, які обслуговуються на умовах передоплати або договору в межах індивідуальних та корпоративних тарифних планів.

Детальна інформація про вартість та умови користування послугою на: lifecell.com.ua, 0 800 20 5433 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів у межах України), 5433 (безкоштовно у мережі lifecell), у пунктах продажу lifecell. ТОВ "лайфселл", 03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 11, літера "А".

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "БАНК ФОРУМ" на електронному торговельному майданчику (Державне підприємство "СЕТАМ")	
Номер лоту:	№№ 160839, 160842, 160847, 160848, 160850, 160851,160853, 160854, 160856, 160858, 160860, 160862, 160864 - 160866 , 161086
Коротка назва лоту:	Нежилі приміщення та основні засоби за адресою: м. Луцьк, Київський м-н, 7 (Волинська обл.); м. Луцьк, пр. Перемоги, 5 (Волинська обл.); м. Луцьк, пр. Соборності, буд.6 (Волинська обл.); м. Харків, вул. Харківських Дивізій, 11/2; м. Іллічівськ , вул. Леніна, 7/4-Н (Одеська обл.); м. Суми, вул. Петропавлівська, 123; м. Кам'янець-Подільський, пр. Грушевського, 46 (Хмельницька обл.); м. Радивилів, вул. Почаївська, 24 (Рівненська обл.); м. Нова Каховка, вул. Першотравнева, 6 (Херсонська обл.); м. Черкаси, бул. Шевченка, 367; м. Житомир, вул. Київська, 79; м. Свалява, вул. Духновича, 35 (Закарпатська обл.); м. Лубни, вул. Ярослава Мудрого, 42 (Полтавська обл.); м. Маріуполь, вул. Харлампіївська, 15 (Донецька обл.); м. Київ, вул. Пирогова, 6а. Нежиле приміщення за адресою м. Суми, вул. Кірова, 35
Місце проведення аукціону:	https://setam.net.ua .
Дата проведення аукціону:	10.08.2016
Час проведення аукціону:	з 09 год. 00 хв. до 18 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/52-forum/5125-10081

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "БАНК ФОРУМ " на електронному торговельному майданчику (Товарна біржа "Українська міжрегіональна спеціалізована")	
Номер лоту:	№№ 211826 - 211845
Коротка назва лоту:	Квартира та монета за адресою: м. Київ, вул. Туманяна, 15 А, кв. 511-521, кв. 523, кв. 532, кв. 572, кв. 573; квартира за адресою: м. Київ, вул. Туманяна, 15 А, кв. 574, нежиле приміщення та основні засоби за адресою: м.Дніпропетровськ, ж/м Тополя-2, буд. 28, корп. 7, прим. 38; нежиле приміщення та основні засоби за адресою: Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с. Забр'я, вул. Грисюка, 9-а; Квартира № 309 та основні засоби за адресою: м.Дніпропетровск, вул Братів Трофімових, 40; Будівля (квартири №№1, 2, 3, 5), земельна ділянка та основні засоби за адресою: м. Ужгород, пл. Жупанатська, 12
Місце проведення аукціону:	www.trade.uisce.com.ua
Дата проведення аукціону:	09.08.2016
Час проведення аукціону:	з 10-00 до 12-00
Детальна інформація по лоту	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/52-forum/5109-0908

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів Банку "ДЕМАРК" на електронному торговельному майданчикуІІІ "ЕКСПЕРТНЕ АГЕНТСТВО"	
Номер лоту:	№ 209916
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	право вимоги за кредитним договором №5-354
Місце проведення аукціону:	https://torgv.exp-agency.com.ua),
Дата проведення аукціону:	11.08.2016р.
Час проведення аукціону:	з 10 год. 00 хв. до12 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту(параметри, забезпечення, початкова ціна,правила участі в аукціоні):	Посилання на оголошення про проведення аукціону, розміщене на веб-сайті Фонду http://fg.gov.ua/ Правила участі в аукціоні затверджено: 13 липня 2016 року, які розміщені на веб-сайті (https://torgv.exp-agency.com.ua .)
Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів Банка "Демарк" на електронному торговельному майданчику товарної біржі "Універсальна товарно-сировинна біржа" (м. Київ)	
Номери лотів:	№00898-А, №00899-А
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	Право вимоги за кредитними договорами №426-051 від 03.09.2007 р. та №2-067 від 10.01.2008 р.
Місце проведення аукціону:	https://www.utsb.com.ua
Дата проведення аукціону:	11 серпня 2016 року
Час проведення аукціону:	з 11 год. 00 хв. до 13 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):	http://torgi.fg.gov.ua:80/113610 http://torgi.fg.gov.ua:80/113611

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів, на крайньому заході подекуди невеликий дощ, гроза. Вітер північно-східний, у західних і північних областях південно-східний, 3—8 м/с. Температура вночі 14—19 градусів тепла, у південних областях до 23 вище нуля. Вдень 27—32 градуси зі знаком плюс.

СОЦОПИТУВАННЯ

Яка реклама дратує найбільше?

«Минув уже не один місяць відтоді, як Верховною Радою було ухвалено закон про рекламу. Та, схоже, він не діє. Бо якби ви тільки знали, як замучила ця реклама! Її тривалість більша, ніж передача. Одна із моїх улюблених телепрограм іде 40 хвилин. За цей час її

двічі переривають рекламою. Враження таке, що реклама займає 50—60 відсотків ефірного часу, а цікаві передачі транслюють між іншим», — обурюється у своєму листі Василь Ішук, наш читач з Ольгополя Єланецького району Миколаївської області.

Щоб дізнатися, яка реклама дратує найбільше, «Голос України» провів соціопитування на своєму сайті www.golos.com.ua.

З'ясувалося, що найбільше псує нерви телевізійна та інтернет-реклама. Це підтвердили 77,4% опитаних.

На банерах — уздовж доріг та вулиць — дратує 15,07% респондентів.

А от щодо газетних шпальт та листівок, то тут серед опитаних не виявилось жодного незадоволеного.

Є серед наших читачів і ті, хто спокійно ставиться до будь-якої реклами. Таких 7,53%.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

ВИДАТНІ ЗЕМЛЯКИ

Не забуває про малу батьківщину

Попри зайнятість, наш земляк, всесвітньвідомий художник Віктор Дем'ячук не забуває про свою малу батьківщину — село Бурківці Чуднівського району. Він щороку проводить тут виставки, пленери, майстер-класи...

І цього року в райцентрі було виставлено його картини. Окрім того, він організував та провів майстер-клас «Швидкий олівець» для обдарованих дітей Чуднівського району та їхніх педагогів. А повчитися є чого, адже картини В. Дем'ячука є у Франції, Італії, Іспанії, Німеччині, Польщі, Болгарії, США, Японії.

У будинку школяра юні художники довідалися про зовсім нову для них техніку. Віктор Борисович показав, як створює малюнок за шість секунд. Він порадив тим, хто любить малювати, виконувати такі швидкі замальовки за різних обставин, а для цього потрібно завжди мати з собою блокнот і олівець.

Олексій ПОЛІЩУК.

Житомирська область.

«Час подумати про щось важливе...»

ЛЮДИ, КОТРІ ЖИВУТЬ ПОРУЧ

Великим оптимістом та життєлюбом залишається на дев'ятому десятку життя Павло Янченко (на знімку) із Малої Вільшанки. І таким самим фантазером, як у дитинстві. Хату на доглянутому, казково декорованому подвір'ї у підліску на околиці села збудував для своєї великої родини ще батько. Він заклав і сад — посадив по три дереваця яблунь, шовковиць та абрикос. Зробив так на честь трьох своїх дітей. Було це в тридцяті роки минулого століття. До наших днів дожили й добре почувуються лише яблуні-«фунтовки». А будинок Павло Іванович реконструював і поставив на міцний фундамент, тож він і сьогодні має вигляд нової оселі.

Батька Павло втратив, коли йому було сім років. Однієї ночі 1942-го в шибку крайньої хати окупованої німцями Малої Вільшанки постукав вершник і покликав Івана Янченка на допомогу партизанам — будувати в лісі бліндаж. Чоловік, напрацювавшись до світанку, повернувся додому, але того самого вечора німці забрали його на допит. Хтось із односельців виказав прихильного до ополченців земляка. Більше хлопчик свого батька не бачив.

На будинку Павла Івановича — табличка «Двір зразкового порядку». І це найменший комплімент, який можна зробити цьому стильному дворику, чистим городу та садку, охайному кутку з сараєм і клітками, де господар тримає різну живність. На галявинці перед вікнами «живуть» казкові герої, серед яких, певно, найкомфортніше почуває себе Буратіно. Адже в нього є власний будинок з квітником. І власна криничка. До нього в двір навіть прийшла... електрифіка-

ція. Думаю, разом із сусідом-гномом дерев'яний хлопчик при світлі ліхтариків і сам милується парканчиками з плетеної лози, млином, поглядає на

І до вас колись прийде старість

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Нинішнє пенсійне законодавство несправедливе до пенсіонерів, які виходили на заслужений відпочинок у радянські часи і перші роки незалежності України. Переважна більшість літніх людей, які пропрацювали багато років, мають нині мізерну пенсію і злиденне життя. Пенсіонер з малим трудовим стажем і той, хто пропрацював тридцять років, отримують однаковий мінімум.

На мою думку, потрібно на градація за стажем: як-

що ти пропрацював 10 років, тобі один мінімум як базовий, 10—20 років — інший, 20 і більше років — третій. У розрахунках не зовсім справедливо брати коефіцієнт (1 крб. прирівняти до 1 грн. 05 коп.) зарплат, оскільки складно порівняти платоспроможність карбованця і гривні. А тому, вважаю, було б доречно розрахунок пенсій радянського періоду і перших років незалежності України проводити за ос-

танним курсом долара в

Нацбанку. Наприклад, якщо людина отримувала в той час, скажімо, 200 карбованців, то в переведенні на валюту за тодішнім курсом це було 192 долари. Отже, саме з цієї суми, перевівши її у гривні вже за нинішнім курсом долара, потрібно нараховувати пенсію. Тоді б вона так разюче не відрізнялася від тих пенсій, які нараховуються нині.

Пенсії мають заохочувати, стимулювати людину до того, щоб працювати, а не байдикувати. Цього можна досягти за раху-

ЦЬОГО ДНЯ, 27 ЛИПНЯ

■ **1696.** Українські козаки захоплюють турецькі укріплення Азова. ■ **1921.** У Харкові відбулося засідання РНК УСРР, на якому ухвалено рішення про допущення обмеженого переселення українців на батьківщину з Сибіру та інших місцевостей РСФРР. ■ **1983.** Народився Дмитро Склярів — молодший сержант Збройних Сил України. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (2015, посмертно). ■ **2002.** Складська трагедія — під час святкування 60-ї річниці 14-го авіаційного корпусу ВПС України на аеродромі під Львовом унаслідок падіння винищувача Су-27УБ у натовп глядачів загинуло 78 осіб (серед них 28 дітей) і постраждало 250 осіб.

людську садибу з вдячністю, властивою усякому казковому герою, чиє середовище існування — людська уява, найвна й добра фантазія дорослих і дітей.

Герої тутешнього казкового містечка темними ночами спілкуються між собою при світлі ліхтариків, адже їм поталанило з творцем і господарем, який усе своє трудове життя має справу з діодами, тріодами та резисторами. Ще з 1957 року, коли у Малій Вільшанці почалася електрифікація, Павло Іванович, випускник курсів радіомайстрів, — перший на селі електрик. І тракторист, оскільки ще раніше, після закінчення семирічки, пройшов відповідну курсову підготовку. І художник-декоратор: задовго до народження нинішніх представників сільської еліти навчався півтора року в Московській академії образотворчих мистецтв. І саме душа художника прокидається в нашому знайомому, тільки-но він береться до

справи. Будь-якої — чи розбиває квітник біля хати, чи майструє скриню, чи пече хліб... Одне слово, майстер на всі руки.

Сорок шість років Павло Янченко прожив зі своєю коханою дружиною. Раніше вона першою вітала його з черговою прожитою річницею і початком нового дня. Тепер приймає побажання здоров'я і миру від доньки Світлани, онука та зятя, які мешкають у Добровеличківці.

«Насправді мені не так цікаво отримувати подарунки, як дарувати щось іншим, — каже Павло Іванович. — Хочу, щоб люди згадували мене в добрий час. Тому ніколи не беру плати за ремонт сусідських телевізорів, обприскувачів, годинників. І з людей, які просять кудись підвезти машиною, ніколи не беру грошей. Час подумати про щось важливіше, ніж миттєва вигода».

Олег ШВЕРНЕНКО.

Кіровоградська область.

Фото автора.

нок надбавок до основного (базового) мінімуму пенсії. Скажімо, якщо людина має стаж 10 років, їй надбавка до пенсії у розмірі десяти відсотків, якщо ж 35 років, то 35 відсотків...

Не можу стримати обурення від того, що влада натякає на підняття пенсійного віку, киваючи на країни Європи. При цьому чомусь замовчує про наш низький рівень життя, про те, що багато наших регіонів постраждали від аварії на ЧАЕС, що чимало наших громадян не дьоживають і до нині встановленого пенсійного віку. Та й звільняти робо-

чі місця для молоді потрібно. Хіба пенсіонер, забувши про свої хвороби й болячки, шукав би якогось підробітку, якби мав гідну пенсію? Тут хочу нагадати тим, від кого залежить прийняття справедливого пенсійного законодавства: і до вас колись прийде старість.

І ще: зробіть нам, пенсіонерам, заслужену нашою багаторічною працею, гідну пенсію. І тоді не потрібно буде принижень у вигляді субсидій на покриття житлово-комунальних послуг.

Любов ПАНФІЛОВА.

Рівне.

Листи читала Оксана КАЛУГІНА

Над номером працювали: Віталій СУДДА, Людмила ОПАНАСЕНКО, Марина КРИВДА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛІЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплата ціна на 2016 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Міга-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 48851

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

